

Precizări privind activitatea la conducerea Departamentului de Control al Guvernului

În perioada în care am fost secretar de stat, șef al Departamentului de Control al Guvernului (22 decembrie 1996 - 27 august 1997), am inițiat și condus câteva zeci de verificări cu privire la legalitatea activității unor responsabili guvernamentali. Fără a avea vreo pre-determinare de ordin politic, verificările amintite au vizat mai ales activitatea unor oficiali care au aparținut Guvernelor anterioare. În același timp, au existat și câteva cazuri în care verificările au avut în vedere activitatea unora dintre demnitarii aparținând coaliției politice aflate atunci la guvernare, demnitari care se considerau îndreptățiți să fie cu totul exceptați de la orice verificări care îi puteau viza. Acest din urmă fapt a dus la revocarea mea din funcție, în urma presiunilor făcute de cei vizați de verificările Departamentului de Control.

Liderii Partidul Democrat (FSN) au fost cei care, susținuți de președintele Emil Constantinescu, au făcut presiunile cele mai mari pentru ca primul ministru Victor Ciorbea să mă demită (fapt care s-a întâmplat la data de 27 august 1997). Verificările care deranjaseră cel mai mult erau cele din dosarul Flota (Petroklav/Traian Băsescu și alții) și cel privind vilele și alte locuințe din fondul de „protocol” al Guvernului. În primul caz, verificările inițiate de DCG au fost continuate de Parchet, dosarul ajungând în cele din urmă pe rolul instanței supreme. În cel de-al doilea, atât oamenii politici cât și Parchetul au oprit orice demersuri destinate clarificării faptelor și restabilirii legalității (acesta a fost și momentul de la care fenomenul „marii corupții” din România s-a amplificat continuu).

La momentul revocării mele din funcție, autorii ei au motivat cu o pretinsă încălcare a modalității prin care DCG putea să facă publice Notele verificărilor sale. În realitate, însă, activitatea DCG nu putea fi contestată nici pe fond, și nici „procedural”. Sub aspect „procedural” (al „disciplinei administrative”) lucrurile au stat, în esență, astfel:

-la 2 aprilie 1997, am prezentat public rezultatele primei verificări privind locuințele de protocol, ocazie cu care am dat un număr de exemple prin nominalizarea unor foști oficiali ai regimului comunist și ai guvernărilor dintre 1990-1996 (nu am nominalizat niciun oficial al guvernării căreia aparțineam, însă am precizat că există și asemenea exemple și am solicitat ca în perioada următoare și aceștia să intre în legalitate)

-la 1 iulie 1997, am prezentat public rezultatele celei de-a doua verificări privind locuințele de protocol; întrucât de la precedentă verificare niciunul dintre oficialii coaliției la guvernare nu întreprinsese nimic pentru intrarea în legalitate, i-am nominalizat și pe câțiva dintre aceștia

-la 5 iulie 1997, cu ocazia ședinței de Guvern, deranjați că Departamentul de Control a făcut publice nelegalități comise inclusiv de oficiali ai propriei coaliții, majoritatea membrilor Guvernului a stabilit ca DCG să treacă din subordinea Guvernului în cea a primului ministru iar Notele de constatare rezultate în urma verificărilor Departamentului să poată fi făcute publice numai cu avizul primului ministru; decizia a fost una informală, nefiind urmată, astfel cum legal s-ar fi impus, de adoptarea unui nou act normativ privind organizarea și funcționarea Guvernului ori de modificarea și completarea celui în vigoare la acea data (cu toate acestea, în activitatea ulterioară aveam să respect cele stabilite)

-la 27 august 1997, la solicitarea unor ziariști, le-am pus la dispoziție Observațiile pe care le redactasem în vederea contestării soluției date de Parchet sesizărilor DCG privind neregulile locative; în textul respectiv, era făcută mențiunea că soluțiile Parchetului erau „considerate de Departamentul de Control al Guvernului netemeinice, șeful Departamentului urmând să se adreseze cu o plângere noului procuror general al României; în cursul aceleiași zile, primul ministru Victor Ciorbea, sub presiunea celor amintiți, a

decis revocarea mea din funcție (deși documentul pus la dispoziție ziariștilor nu făcea parte din categoria celor vizate cu ocazia ședinței Guvernului din 5 iulie 1997 – „Note de constatare rezultate în urma verificărilor DCG”; de asemenea, prin actul meu, nu încălcasem cu nimic reglementările după care era organizat și funcționa DCG, Decizia nr 10/1995 a primului ministru); prin revocarea mea, miniștrii PD-FSN, au avut în vedere mai ales faptul că verificările în dosarul Flota (Petroklav), pe care le dispusesem începând cu data de 27 ianuarie 1997, ajunseseră într-un stadiu avansat.

La DCG am avut o comunicare precară cu primul ministru, care nu vedea cu săptămânile Notele de control iar unii miniștri interveneau pe lângă el ca acestea să nu fie făcute publice (un exemplu, intervenția ministrului Apărării Babiuc în legătură cu o verificare la Spitalul Militar Central).

Demiterea de la DCG a fost percepută ca un pas înapoi serios în combaterea fenomenului corupției. Un exemplu este faptul că România a înregistrat cea mai drastică depunere din toate evaluările anuale ale organizației Transparency International. Astfel, dacă în iulie 1997, când activitatea Departamentului nu începuse încă să fie obstrucționată și era cvasigeneral apreciată, România înregistra un „indice de percepție a corupției” de 3,44 (pe o scară în care 10 înseamnă absența corupției), în anul următor, ulterior demiterii mele, acest indice avea să ajungă la 3,00. În anul care a urmat demiterii au existat prea puține dovezi că administrația Constantinescu-CDR ar avea determinarea să-și reconsidere poziția față de fenomenul corupției. Astfel se explică faptul că încă din toamna anului 1998 inclusiv presa internațională nota că „Mult trâmbițata campanie anticorupție a președintelui Emil Constantinescu a eșuat” („Financial Times”, 30 septembrie 1998). O nouă depunere severă în clasamentul mondial al percepției corupției (de la 3,3 la 2,9 - corespunzător anilor 1999 și 2000) avea să fie consemnată la finalul administrației Constantinescu-CDR, atunci când eșecul în combaterea corupției devenise deja o certitudine în bilanțul guvernării 1997-2000.

La puține săptămâni de la revocare, primul ministru, conducerea PNȚCD dar mai ales unii dintre liderii cei mai importanți ai Alianței Civice mi-au solicitat în modul cel mai insistent și în repetate rânduri să revin în echipa guvernamentală – însă am refuzat mai ales din cauză că nimeni n-ar fi putut să mă asigure pentru viitor de solidaritatea de care nu avusesem parte atunci când am fost îndepărtat de la conducerea DCG.

Revocarea mea avea să fie asumată public, ulterior, de cei care au luat-o, ca o greșeală (pentru detalii se poate vedea pagina de Biografie).

Activitatea de la DCG și revocarea mea din funcție au fost apreciată, respectiv criticată, atunci dar și mai târziu, în termeni categorici, de majoritatea covârșitoare a comentatorilor, inclusiv numeroși intelectuali importanți, printre care: Gabriela Adameșteanu, Horia Alexandrescu, Gabriel Andreescu, Geo Asavei, Petre Mihai Băcanu, Victor Bârsan, Ana Blandiana, Gheorghe Boldur-Lătescu, Doru Braia, Liviu Cangeopol, Pavel Chirilă, Rodica Ciobanu, Mihai Creangă, Mircea Dinescu, Ștefan Augustin Doinaș Carmen Dumitrescu, Constantin Ticu Dumitrescu, Bogdan Ficeac, Tom Gallagher, Gheorghe Grigurcu, Ioan Groșan, Adrian Halpert, Ovidiu Hoge, Roxana Iordache, Gilda Lazăr, Florin Gabriel Mărculescu, Florin Mătrescu, Alexandru Mihalcea, Mircea Mihăieș, Răzvan Mitroi, Katia Nanu, Cornel Nistorescu, Dan Olaru, Cristian Oprea, Șerban Orescu, Octavian Paler, Radu Pătărlăgeanu, Cristian Tudor Popescu, Radu Portocală, Toma Roman, Liviu Ioan Stoiciu, Bazil Ștefan, Alex Ștefănescu, Dumitru Tinu, Marius Tucă, Anton Uncu, Daniel Uncu, Adrian Ursu, Timotei Ursu, Paul Todoran, Constantin Vorniceasa, Renate Weber.

Alte detalii privind activitatea de la DCG pot fi găsite în pagina de Biografie a acestui web-site și în cea de Documente /Alte documente: „Cerere de chemare în judecată a lui Emil Constantinescu”, „Cerere de chemare în judecată a lui Dan Pavel”, respectiv cele

trei Precizari facute succesiv, in cursul anilor 2007 si 2008, cu privire la dosarul Flota/Traian Basescu. Despre activitatea la DCG consemnată în presă, tot pe această pagină se poate vedea „Activitatea publică consemnată în presă”, anul 1997 și următorii.

Cu privire la demiterea mea, fosta consilieră personală a președintelui Constantinescu Simona Maria Vrăbiescu-Kleckner, notează între altele că „Victor Ciorbea mi-a explicat că l-a avertizat pe Valerian Stan să nu înainteze dosarele întocmite procuraturii și că, pentru că acesta nu a fost de acord, la demis pe motive disciplinare” (volumul „O mărturie provocată, 1995-2000, editura Themis Cart, pagina 91). Susținerea lui Victor Ciorbea este integral inexactă, între noi nu a existat niciodată o discuție pe această temă.

La 28 august 1997, conducerea Alianței Civice (din care făceam parte) a luat atitudine față de demiterea mea printr-un Comunicat care poate fi găsit în cuprinsul Agendei Alianței Civice nr 27/1997 – a se vedea materialul „De la Alianța Civică: istoric, documente, activitate (II)”, pe pagina de Documente/ Alte documente a site-ului. Am apreciat ca fiind în general potrivită poziția exprimată de conducerea AC (nu fusesem consultat în sensul acesta). Ulterior, în vara-toamna lui 1999, Biroul de presă al AC (mai exact Romulus Rusan), într-un „Istoric al Alianței Civice” – care poate fi văzut tot pe pagina de Documente/ Alte documente, în cuprinsul materialul „De la Alianța Civică: istoric, documente, activitate (I)” – avea să facă, în legătură cu aceeași demitere, următoarele mențiuni, parcă voit mai echivoce decât cele din august 1997: „Valerian Stan, șef al Departamentul de Control al Guvernului, este eliberat din funcție pentru „indisciplină administrativă”, dar, de fapt, ca urmare a cererii imperative a unor lideri P.D., care erau deranjați de dezvăluirile făcute. Alianța Civică a interpretat această demitere ca fiind urmarea unui șantaj politic în cadrul coaliției de guvernare și a protestat energic. Dar, de fapt, acest caz, larg mediatizat, a dezvăluit deficiența de comunicare din cadrul C.D.R. și al Guvernului, manifestată pe atâtea planuri.” Este foarte probabil ca formularea din 1999 să se fi datorat faptului că între timp mă aflasem uneori în dezacord cu unii dintre colegii din AC privind situarea organizației noastre în noul context de după victoria în alegerile din 1996 (pentru detalii se poate vedea pagina de Biografie cu trimiterile de acolo făcute).

Mai jos sunt redate:

- *sinteza Notei de constatare a DCG privind neregulile locative, precum și Nota, respectiv Observațiile la rezoluțiile prin care Parchetul General a „soluționat” acest dosar (Observațiile au fost redactate pe baza Notei DCG)*
- *un editorial al scriitorului Octavian Paler, parte a unei polemici pe care acesta a purtat-o pe tema revocării mele cu Doina Cornea*
- *un articol al publicistului Victor Bârsan privind de asemenea activitatea și revocarea mea de la conducerea DCG*
- *un număr de „drepturi la replică” (6 către revista 22 și 1 pentru ziarul Curentul) pe care am fost obligat să le dau pentru a corecta inexactități în special de ordin factual din unele articole care au privit activitatea mea la DCG.*

NOTĂ
cu privire la atribuirea ilegală de locuințe pentru parlamentari, membri ai
Guvernului, pentru persoane din aparatul Parlamentului, Guvernului și
Președinției și pentru alte persoane în perioada 1990–1997

CUPRINS

I. OBSERVAȚII PRELIMINARE

II. PRINCIPALELE CONSTATĂRI

1.Principalele constatări făcute de Comisia parlamentară comună de anchetă instituită prin Hotărârea Parlamentului României nr 6 din 4 mai 1994

A.Cazuri consemnate în Raportul Comisiei parlamentare comune

B.Cazuri care nu au fost consemnate în Raportul Comisiei parlamentare comune

2.Principalele constatări făcute de Departamentul de Control al Guvernului în cursul anului 1993

3.Principalele constatări făcute de Departamentul de Control al Guvernului în cursul anului 1997

III. PROPUNERI

1.Propuneri legislative

2.Propuneri administrative

I.. OBSERVAȚII PRELIMINARE

În perioada ianuarie - iulie 1997, Departamentul de Control al Guvernului a făcut unele verificări cu privire la atribuirea de locuințe pentru parlamentari, membri ai Guvernului, pentru persoane din aparatul Parlamentului, Guvernului și Președinției și pentru alte persoane, între anii 1990 - 1997.

Verificările au fost făcute în temeiul:

1. Hotărârii Parlamentului României nr.18 din 22 noiembrie 1995 pentru aprobarea unor măsuri rezultate din dezbaterile Raportului Comisiei comune de anchetă asupra atribuirii de locuințe pentru parlamentari, membri ai Guvernului și pentru persoane din aparatul Parlamentului, Guvernului și Președinției în perioada 1990-1994;
2. Deciziei nr.10 din 10 mai 1995 a Primului Ministru al Guvernului României privind structura și atribuțiile aparatului de lucru al Guvernului.

Principala finalitate a demersului Departamentului de Control al Guvernului este de a duce în atenție gravele ilegalități comise în atribuirea de locuințe unor demnitari și funcționari publici și de a propune un număr de măsuri pentru restabilirea legalității. Gravitatea specială a acestor ilegalități este dată și de împrejurarea că ele s-au produs de către și în folosul unor persoane care au deținut sau dețin funcții dintre cele mai importante în stat. În sfârșit, acțiunea Departamentului de Control se întemeiază și pe obligația pe care actualul Guvern al României și-a asumat-o prin Programul de guvernare atunci când a proclamat lupta împotriva corupției drept unul dintre

principiile guvernării sale: "Guvernul va declanșa un război total împotriva tuturor funcționarilor corupți, precum și împotriva corupției care se manifestă la cel mai înalt nivel" (fila 9 din Programul de guvernare, publicat în Monitorul Oficial nr. 342 din 12 decembrie 1996).

Locuințele în legătură cu care au fost făcute verificările s-au aflat sau se află în administrarea unor regii autonome specializate în administrarea locuințelor sau a consiliilor locale, ambele structuri aflându-se în sistemul autorității executive.

Nota de față este o sinteză a constatărilor făcute în legătură cu această problemă de către:

1. Comisia de anchetă a Parlamentului României, cu ocazia verificărilor întreprinse în perioada 1994-1996;
2. Departamentul de Control al Guvernului, cu ocazia verificărilor întreprinse în cursul anului 1993;
3. Departamentul de Control al Guvernului, cu ocazia verificărilor întreprinse în perioada ianuarie-iunie 1997.

Prin Hotărârea nr.18 din 22 noiembrie 1995, Parlamentul României a stabilit, între altele, că Guvernul României va lua "măsurile care se impun" pentru restabilirea legalității în acest domeniu. S-a stabilit totodată că Guvernul "va continua investigațiile" și "va prezenta, până la data de 31 mai 1996, un raport asupra modului cum au fost realizate măsurile aprobate de Parlamentul României". Prin Hotărârea nr.11/15.10.1996 a Parlamentului României, termenul 31 mai 1996 a fost prelungit până la data de 20.11.1996. Până în prezent, Guvernul nu a adus la îndeplinire această sarcină.

În prezenta Notă nu au fost cuprinse toate cazurile concrete, cele mai multe dintre ele fiind deja cunoscute, cu deosebire din Raportul Comisiei parlamentare comune, dar și din unele informații făcute de către Departamentul de Control al Guvernului. Singurul criteriu al consemnării unora sau altora dintre cazuri a fost relevanța lor în redarea gravității neregulilor comise în cauza în

discuție. Această relevanță este dată, în principal, pe de o parte, de gravitatea ilegalităților comise în fiecare caz și, pe de altă parte, de importanța funcțiilor deținute de persoanele nominalizate sau de membri ai familiilor lor în ierarhiile diferitelor autorități publice.

II. PRINCIPALELE CONSTATĂRI

1. Principalele constatări făcute de Comisia parlamentară comună de anchetă instituită prin Hotărârea Parlamentului României nr. 6 din 4 mai 1994

Atât în cazul senatorilor, cât și al deputaților Comisia parlamentară a constatat că atribuirea de locuințe acestora a fost ilegală. Argumentele Comisiei, însușite integral și de Camerele reunite, au fost, în esență, următoarele:

Întrucât "se aflau într-un raport de drept public, un raport de autoritate și nu într-un raport de drept juridic de muncă, prevăzut de principiile Codului Muncii", parlamentarii nu aveau un drept locativ, ci "numai dreptul de cazare gratuită ori numai plata a 70 % din tariful minim practicat în unitățile hoteliere,. Față de reglementarea expresă a drepturilor parlamentarilor și de lipsa unei reglementări a drepturilor lor locative în funcție de calitatea de parlamentar, orice analogie cu regimul juridic al salariaților în vederea atribuirii și a închirierii unei locuințe din fondul locativ de stat constituie o nepermisă adăugare la lege" (fila 39 a Raportului Comisiei parlamentare).

Parlamentarilor nu li se puteau atribui de la Parlament, în această calitate, nici locuințe de serviciu, întrucât potrivit art. 55 din Legea nr. 5/1973 și aceste locuințe se închiriau numai salariaților unității care le avea în proprietate (este de precizat că prin Decizia nr.40/1993 a Curții Constituționale s-a stabilit că dispozițiile Legii nr. 5/1973 erau la acea dată, în această materie, în vigoare). Pe de altă parte, având în vedere dreptul la cazare gratuită, pentru realizarea efectivă a

acesteia, parlamentarii puteau fi cazați la hoteluri, așa cum de regulă s-a procedat, sau în locuințe la dispoziția Parlamentului" (filele 39 și 40 ale Raportului Comisiei parlamentare).

Importante nereguli s-au produs și prin eludarea dispozițiilor art.13 al Legii nr. 4/1973, potrivit cărora puteau beneficia de locuințe din fondul de stat numai cetățenii care nu aveau altă locuință proprietate personală. Eludarea legii s-a produs, în principal, prin vânzarea, deseori formală, de către demnitari a primei locuințe către rude (copii, mătuși etc.) și dobândirea, la scurt timp, a unei alte locuințe. În multe din cazuri locuințele închiriate ilegal demnitarilor au fost ulterior cumpărate de către aceștia.

Legea a fost încălcată, în foarte multe cazuri, și sub aspectul depășirii normei locative legale stabilită prin Legea nr. 5/1973 (10 mp locuibili pentru o persoană și dreptul la o cameră în plus pentru persoanele care prin natura activității pe care o desfășoară necesită spațiu suplimentar). În sensul acesta, reiterăm prevederile Deciziei nr.40/1993 a Curții Constituționale, potrivit cărora, la acea dată, legea în discuție "a fost și este în vigoare".

Comisia parlamentară comună a reținut în Raportul său un număr de 147 de fișe ale persoanelor, aparținând Parlamentului, Președinției și Guvernului, în situația cărora s-a constatat "producerea unor ilegalități". Pe lângă aceste cazuri, Comisia a mai făcut și alte investigații în legătură cu alte cazuri, pe care însă nu le-a consemnat în Raport.

A. Cazuri consemnate în Raportul Comisiei parlamentare comune

- Brătianu Ion – deputat: prin acte ilegale repetate, domnului Brătianu și "partidului" său, Uniunea Liberală Brătianu, i-au fost repartizate mai multe spații: str.Bibescu Vodă nr.2 (4 încăperi), str. gl. Grigore Cantili nr.9 (12 încăperi), Calea Victoriei nr.95 (11 încăperi), str. Dr.Staicovici nr.29 (3 încăperi); șirul neregulilor a fost deschis de fostul prim-ministru, domnul Petre Roman, care, pe nota de audiențe de la Guvern, din 24.04.1990, a pus către Primăria Capitalei rezoluția "rog rezolvați urgent locuința domnului Ion Brătianu.

- Chebeleu Traian - consilier prezidențial: la 01.01.1990 deținea în proprietate, în București, Bd. 1 Mai, un apartament cu 4 camere; la 04.04.1990, la solicitarea sa, i s-a atribuit un apartament cu 4 camere (100 mp suprafață locuibilă pentru 4 persoane), în str. Dr. Lister; la 23.04.1990 a vândut primul apartament.

- Dijmărescu Eugen – senator: la 01.01.1990 locuia în București într-un apartament proprietate personală; la solicitarea Guvernului, Primăria Capitalei i-a pus la dispoziție o serie de apartamente dintr-un bloc din str.Aurel Vlaicu nr.42 - 46; Guvernul României i-a repartizat, în acest bloc, prin depășirea normei locative, un apartament cu 7 camere (și garaj), pentru 3 persoane; în anul 1991, dl. Dijmărescu a cumpărat acest apartament; inițial, acest bloc a fost destinat închirierii către personalul ambasadelor SUA, Canadei și Marii Britanii la București, pentru care chiria urma să se încaseze în valută.

- Gherman Oliviu – senator: la data de 01.01.1990 locuia în Craiova într-un apartament proprietate personală; în anul 1994, Senatul a solicitat, și Primăria Capitalei i-a pus la dispoziție, un apartament cu 5 camere (143 mp suprafață locuibilă), pentru 3 persoane, în Șoseaua Kiseleff; la 28.12.1994 i s-a încheiat contract de închiriere, fără vize referitoare la vechea locuință; la data verificărilor Comisiei parlamentare, domnul Oliviu Gherman, ca președinte al Senatului, era cazat într-o vilă de protocol a Guvernului României și dorea să-și stabilească domiciliul în Capitală; locuința a fost transferată de la Regia Autonomă LOCATO, a Ministerului Afacerilor Externe, și era destinată închirierii, în valută, personalului misiunilor diplomatice acreditate la București; pe timpul unor verificări făcute de Departamentul de Control al Guvernului în cursul anului 1997, a reieșit că membri ai familiei sale sunt în curs de a construi, la Sinaia, două vile estimate la valoarea de 127 milioane lei.

- Hrebenciuc Viorel - secretar general al Guvernului: în anul 1991 locuia în Bacău într-un apartament proprietate personală; la 21.04.1993, Guvernul României i-a repartizat un apartament cu 5 camere, în Calea Victoriei nr.101, pentru 3 persoane, pentru care plătește o chirie lunară de 1.016 lei.

- Isărescu Mugur - guvernatorul Băncii Naționale a României: la 01.01.1990 locuia în București într-un apartament proprietate personală; la 11.11.1990, Guvernul României i-a repartizat un apartament cu 7 camere, pentru 3 persoane, în str.Aurel Vlaicu nr.42 - 44, sectorul 2, pe care l-a cumpărat la 27.01.1992 cu suma de 4.200.000 lei (apartamentul a avut inițial aceeași destinație ca cel al dlui Dijmărescu Eugen).

- Kiraly Karoly – senator: la 01.01.1990 deținea, cu chirie, o locuință în Municipiul Târgu Mureș; la 23.07.1990 Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe i-a repartizat, cu chirie, în acest municipiu, un alt apartament; repartizarea celui de-al doilea apartament a fost ilegală, întrucât în felul acesta s-a ajuns ca familia dlui Kiraly să dețină două locuințe cu chirie din fondul locativ de stat.

- Năstase Adrian – deputat: la 01.01.1990 locuia în București, într-un apartament proprietate personală; la 28.01.1991 a donat socrului său acest apartament; la 05.06.1991 Ministerul Afacerilor Externe i-a atribuit un apartament cu 7 camere (suprafață locuibilă 189 mp, pentru 5 persoane) în Aleea Trandafirilor (devenită Constantin Prezan), sectorul 1; din verificările făcute de Departamentul de Control al Guvernului rezultă că dl. Năstase plătește o chirie lunară de 1.644 lei.

- Negrițoiu Mișu - ministru; consilier prezidențial: la 01.01.1990 deținea, în proprietate personală, în București, un apartament; la 08.03.1991 Secretariatul General al Guvernului i-a repartizat un apartament cu 4 camere (99 mp suprafață locuibilă pentru 4 persoane, în Calea Victoriei, sector 1); la 22.03.1991 domnul Negrițoiu a vândut primul apartament socrilor; la 01.02.1992 domnul Negrițoiu a cumpărat cel de-al doilea apartament, cu suma de 750.000 lei.

- Nicolaescu Sergiu – senator: la sfârșitul anului 1990 a solicitat Senatului (și Senatul, la 28.12.1990, Primăriei Capitalei) un spațiu de locuit, cu toate că deținea în proprietate apartamentul nr. 3 din imobilul din str. Zambaccian nr 21 (plus garaj și încăperi la subsol); la 17.01.1991 vinde mătușii sale apartamentul, garajul și încăperile de la subsol; la sfârșitul anului 1991 i-a fost repartizat apartamentul nr. 2 din imobilul din str. Zambaccian nr. 21 (suprafață locuibilă 77 mp pentru 2 persoane); din anul 1990 mai deținea, cu chirie, în același imobil, la subsol, 5 camere pentru activități cinematografice; în urma decesului și moștenirii mătușii sale, familia domnului Sergiu Nicolaescu a ajuns să dețină practic întregul imobil din str. Zambaccian nr. 21; din verificările făcute de către Departamentul de Control al Guvernului a reieșit că la data de 11.04.1997 dl. Nicolaescu a cumpărat apartamentul nr.2 cu suma de 44.000.000 lei.

- Oancea Ion - deputat; ministru; consilier prezidențial: la 01.01.1990 locuia cu chirie într-un apartament din Miercurea Ciuc; la 06.08.1990 a solicitat Camerei Deputaților o locuință în București; la 19.10.1992 i-a fost repartizat un apartament în București, pe care l-a cumpărat în 1994.

- Păunescu Andrei Alexandru - director al ziarului "Vreamea": a locuit în proprietatea tatălui său, domnul senator Adrian Păunescu, din str. Dionisie Lupu; la data de 05.08.1993, a solicitat secretarului general al Guvernului, domnul Viorel Hrebenciuc, o locuință din fondul Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat"; aprobarea s-a dat imediat, pe cerere, la data înregistrării ei; repartiziția a fost ilegală, contrară HG nr. 1217/1990, potrivit căreia (art.2) bunurile din patrimoniul acestei Regii se puteau administra numai în scopul asigurării necesităților Parlamentului, Președinției și Guvernului; dl. Păunescu Andrei Alexandru nu aparținea acestor autorități.

- Popescu Tăriceanu Călin – deputat: la data de 29.12.1993 Primăria Capitalei i-a repartizat un apartament cu 3 camere, care însumează o suprafață locuibilă de 97 mp, pentru o singură persoană.

- Rațiu Ion – deputat: la 01.01.1990 locuia la hotel, ca repatriat; la 26.03.1990 Primăria Capitalei a dispus ICRAL Herăstrău să-i încheie un contract de închiriere pentru un imobil compus din două apartamente însumând 11 camere, cu o suprafață locuibilă de 277 mp, pentru 3 persoane; dobândirea acestui spațiu, "prin organizațiile de stat", se putea face de către dl. Ion Rațiu, ca repatriat, numai în proprietate, cu plata în valută.

- Stolojan Theodor - prim – ministru: la 01.01.1990 locuia în București într-un apartament proprietate personală; la 07.05.1991, în perioada în care era președintele Agenției Naționale pentru Privatizare, Secretariatul General al Guvernului i-a atribuit un apartament cu 7 camere,

pentru 3 persoane, pe care l-a cumpărat la 14.11.1992 (în str.Aurel Vlaicu nr.42 - 46, sectorul 2); (apartamentul a avut inițial aceeași destinație ca cel al dlui Dijmărescu Eugen); în anul 1995 a donat fiicei sale primul apartament.

- Spiroiu Nicolae – ministru: la 12.02.1990, Ministerul Apărării Naționale i-a atribuit un apartament în B-dul Unirii, sectorul 5, cu ocazia numirii în funcția de ministru; a cumpărat acest apartament, pe care, după decesul soției, l-a cedat copiilor; la 05.02.1992, tot din fondul Ministerului, i s-a atribuit altă locuință, cu 5 camere, în B-dul Aviatorilor; din verificările făcute de Departamentul de Control al Guvernului rezultă că la 19.12.1996, dl. Spiroiu a cumpărat și acest apartament.

- Teodorescu Răzvan Emil - președintele Radioteleviziunii Române: la 01.01.1990 locuia în București într-un apartament cu 4 camere, proprietate personală; la 08.10.1990 i-a fost atribuită, pentru 4 persoane, o vilă cu 8 camere (170 mp suprafață locuibilă) în str.Herăstrău, sectorul 1; din verificările făcute de Departamentul de Control al Guvernului rezultă că dl. Teodorescu plătește o chirie lunară de 2.110 lei.

- Văcaru Vasile senator: la 01.01.1991 locuia în apartamentul său proprietate personală, din București, Str.Partiturii nr.8; la 22.04.1991, la cerera sa, președintele Senatului, domnul Alexandru Bârlădeanu, a solicitat Primăriei Capitalei repartizarea unei locuințe pentru domnul Vasile Văcaru, "a cărui situație locativă este precară"; la 24.09.1991 a donat fiului său apartamentul proprietate personală din Str.Partiturii nr.8; la data de 03.09.1991, Primăria i-a atribuit o locuință în blocul D 1 din Piața Victoriei; la 12.12.1991, domnul Vasile Văcaru a făcut un schimb de locuință în str. Pictor Iscovescu nr.7.

B. Cazuri care nu au fost consemnate în Raportul Comisiei parlamentare comune

- Baltazar Bogdan - fost purtător de cuvânt al Guvernului Petre Roman: la 28.03.1991 i-a fost închiriat un apartament (80 mp suprafață locuibilă, pentru 2 persoane) în blocul din str. Aurel Vlaicu nr. 42 - 46 (inițial acest apartament a avut aceeași destinație cu cel al dlui Dijmărescu Eugen); la 27.01.1992, dl. Bogdan Baltazar a cumpărat acest apartament, pentru care a achitat suma de 651.001 lei.

- Bot Octavian – deputat: a deținut, până la 01.01.1990, un apartament proprietate personală, în Municipiul Oradea, compus din 3 camere, pe care l-a vândut; în calitate de primar al Municipiului Oradea, Primăria i-a repartizat un apartament de 4 camere, la curte, în suprafață totală de 146 mp, la o familie compusă din 3 persoane.

- Constantinescu Dan - ministrul industriilor: la data de 01.01.1990 locuia într-un imobil situat în str. Demostene nr.18, sector 5 București, ale cărui statut juridic și situație exactă nu se cunosc, întrucât lipsește dosarul din arhiva fostului ICRAL Titan; în baza aprobării Secretariatului

General al Guvernului și a repartiziției Primăriei Municipiului București, dlui Constantinescu i s-a atribuit o locuință compusă din 4 camere situată în Bdul Unirii nr. 37; din documentele Comisiei parlamentare rezultă că locuința situată în str. Demostene nr. 18 nu a fost predată de dl. Dan Constantinescu, cu toate că a obținut apartamentul situat în Bdul Unirii.

- Iliescu Dumitru - șeful Serviciului Pază și Protocol: la 01.01.1990 locuia împreună cu soția și 2 copii într-un apartament de 4 camere situat în str. 13 Septembrie, într-o locuință obținută în baza aprobării Ministerului Apărării Naționale; Garnizoana București comunică dlui Dumitru Iliescu, la 23.01.1990, că i s-a repartizat un apartament cu 4 camere în B-dul Victoria Socialismului; la

23.11.1990, Secretariatul General al Președinției României comunică dlui Iliescu că i s-a aprobat atribuirea unui apartament cu 7 camere, 150 mp suprafață locuibilă, situat în imobilul din str. Aurel Vlaicu nr. 42-46, inclusiv garaj (inițial acest apartament a avut aceeași destinație cu cel al dlui Dijmărescu Eugen); în adresa nr.429/19.12.1990, Unitatea Specială a Serviciului de Pază și Protocol a menționat că dl. Iliescu îndeplinește și funcția de secretar de stat și, ca atare, beneficiază de 2 camere în plus, mențiune contrară prevederilor art.6 din Legea nr.5/1973, care îi dădea dreptul la o singură cameră în plus; la data repartizării apartamentului situat în imobilul din str. Aurel Vlaicu nr. 42-46, dl. Iliescu nu era angajat al Ministerului Apărării Naționale și, în consecință, nu apare justificată și legală decizia acestui minister de a-i atribui o locuință cu 7 camere din fondul locativ de stat.

- Iorgovan Antonie - membru CPUN: la 19.03.1991, la solicitarea Senatului României, Primăria Municipiului București i-a atribuit dlui Antonie Iorgovan un apartament compus din 5 camere + hol, situat în B-dul Aviatorilor nr. 98 (suprafață locuibilă 110 mp pentru 3 persoane); din verificările făcute de Departamentul de Control al Guvernului a rezultat că la data de 29.04.1995, dl. Iorgovan a cumpărat această locuință cu suma de 596.455 lei, în condițiile în care valoarea de inventar a acestuia, la 31.03.1990 era de 731.000 lei și că vânzarea-cumpărarea - căreia SC Herăstrău SA, care avea locuința în administrare, i s-a opus - a fost dispusă printr-o sentință civilă pronunțată de Judecătoria sectorului 1 București (președinte, dna Valentina Tăulescu) cu toate că apartamentul era exceptat de la vânzare: "depășea suprafața locativă prevăzută de actele normative" și "servise demnitarilor" ca locuință de protocol (art.9 din Legea nr.85/1992).

- Măgureanu Virgil - directorul Serviciului Român de Informații: la 01.01.1990 locuia într-un apartament proprietate de stat din Șoseaua Ștefan cel Mare nr.30, compus din 4 camere, împreună cu 3 membri ai familiei sale; la 26.07.1990 soția dlui Măgureanu a solicitat și a obținut aprobarea conducerii ICRAL sector 2 București ca fiul său să devină titular al contractului de închiriere pentru apartament, pe care ulterior acesta l-a și cumpărat; la 06.11.1990, Unitatea Militară nr. 05060/E București comunică dlui Virgil Măgureanu că i s-a atribuit vila situată în str. Herăstrău nr. 33, compusă din 9 camere plus dependințe, în suprafață totală de 244 mp; în contractul de închiriere a acestei locuințe, dl. Măgureanu a trecut în mod fictiv în numărul membrilor de familie atât pe fiul său (deși acesta avea domiciliul în locuința proprietate personală din Șos. Ștefan cel Mare nr.30), cât și pe socrul său; acest fapt a fost posibil și pentru că din dispoziția viceprimarului Cătălin Iorgulescu s-a aprobat ca perfectarea actelor să se facă fără vizele legale; repartizarea locuinței a fost ilegală întrucât la acea dată dl. Măgureanu nu era angajat al M.Ap.N.; conducerea M.Ap.N., sub semnătura gl.lt. Florentin Popa, a dezinformat Comisia parlamentară comună, comunicând acesteia, în mod neadevărat, că M.Ap.N. nu i-a atribuit această locuință dlui Măgureanu; din verificările făcute de Departamentul de Control al Guvernului rezultă că, începând cu 01.06.1997, Regia Protocolului de Stat i-a închiriat în mod nejustificat, dlui Măgureanu un apartament cu 5 camere, cu garaj, pentru care acesta plătește o chirie lunară de 1.817 lei; închirierea este nejustificată întrucât se întemeiază pe o Hotărâre de Guvern nulă de drept, HG nr.940/1996, care a fost emisă anterior legii în aplicarea căreia a fost dată (Legea locuinței nr.14/1996).

- Oprescu Sorin – demnitar: i s-a atribuit, ilegal, în mod direct, de către Primăria Municipiului București, un apartament cu 5 camere, însumând o suprafață locuibilă de 79 mp - pentru o singură persoană.

- Talpeș Ion - șeful Serviciului de Informații Externe: a primit, cu chirie, o locuință situată în str. Aurel Vlaicu nr. 42 - 46 (având inițial aceeași destinație ca cea a dlui Dijmărescu Eugen), locuință pe care ulterior a cumpărat-o; apartamentul are o suprafață utilă de 143 mp pentru 3 persoane.

- Tăiatu Constanța - judecător la Judecătoria sectorului 1 București: la data de 10.05.1990 obține aprobare pentru închirierea unui apartament de 4 camere situat într-un imobil din str. Pajurei nr. 20, pe care ulterior l-a cumpărat; în anul 1994, Judecătoria sectorului 1 București solicită Primăriei Municipiului București să-i repartizeze apartamentul nr.2, compus din 4 camere (suprafață utilă 124 mp, pentru 2 persoane) situat în imobilul din str. Maxim Gorki nr. 24, pentru judecătoria Tăiatu Constanța, cu încălcarea prevederilor art. 6 din legea nr. 5/1973, întrucât la data respectivă persoana în cauză deținea, în proprietate, apartamentul din str.Pajurei; la data de 25.09.1995, judecătoria Tăiatu Constanța a vândut apartamentul proprietate personală din str. Pajurei nr. 20; prin sentința civilă nr.13.725/30.11.1995 a Judecătoria sectorului 1 București (președinte dna Tătulescu Valentina) se vinde apartamentul din str. Maxim Gorki nr.24 doamnei Tăiatu Constanța, cu suma de 2.104.532 lei; Societatea de stat care avea în administrare locuința, s-a opus; apartamentul din str.Maxim Gorki nr.24 era exceptat de la vânzare, potrivit art. 1 din Legea nr. 85/1912, întrucât "servise demnitarilor ca locuință de protocol și depășea norma locativă legală.

- Tărăcilă Doru Ioan – senator: ca urmare a solicitării Senatului României, Primăria Municipiului București i-a repartizat, cu chirie, în anul 1993, senatorului Tărăcilă Doru Ion un apartament cu 4 camere (118 mp suprafață locuibilă), pentru 4 persoane (str. Academiei nr.35 - 37); în anul 1996, dl. Tărăcilă a cumpărat acest apartament, rezultat din transformarea a 3 apartamente, cu suma de 38 milioane de lei.

2. Principalele constatări făcute de către Departamentul de Control al Guvernului în cursul anului 1993

Departamentul de Control al Guvernului a constatat grave abuzuri comise în cursul anului 1990 de către persoane cu funcții importante în stat, care și-au atribuit în mod ilegal, lor și familiilor lor, precum și unor persoane neîndreptățite locuințe și terenuri pe raza Municipiului București.

Cu toate că asupra acestor fapte a fost sesizat încă din luna noiembrie 1996, Parchetul General, sub semnătura prim-adjunctului procurorului general Vasile Teodorescu, a comunicat soluția sa Departamentului de Control al Guvernului abia la data de 27 noiembrie 1996, la 14 zile de la alegerile legislative din anul 1996.

Principalele ilegalități constatate - care se regăsesc, în mare majoritate, și în Raportul Comisiei parlamentare comune - sunt:

- Băsescu Traian - ministru al transporturilor: a obținut cu chirie, prin fals, o vilă cu 6 camere (140 mp suprafață locuibilă) și un hollocuibil pentru familia sa formată din 4 persoane; în cererea sa din 21.08.1991 și pe repartiția SGG din 22.08.1991 a făcut în mod neadevărat mențiunea că familia sa se compune din 5 persoane, inclusiv tatăl său; declarația domnului Traian Băsescu a fost falsă, în sensul că tatăl locuia în Constanța, împreună cu- soția sa, într-un apartament proprietate personală, pe care nu l-a părăsit pentru a locui în București; Parchetul General nu s-a pronunțat asupra faptelor domnului Traian Băsescu.

- Roman Petre - prim-ministru al Guvernului României: prin abuz în serviciu, a emis personal 4 hotărâri de Guvern cu efecte juridice importante - atribuirea în București de imobile cu zeci de

camere și mai multe hectare de teren oamenilor de afaceri Ion Tiriac, Agop Kirmiziyan și Costică Gavrilă; cele 4 hotărâri de Guvern au fost publicate în Monitorul Oficial cu o întârziere de peste 2 ani; în același mod ilegal, domnul Petre Roman a atribuit, fără să aibă competența legală, vile de lux ca locuințe domnilor Agop Kirmiziyan și Adrian Severin; în legătură cu unele din aceste fapte Parchetul General a dispus neînceperea urmăririi penale - având în vedere "împrejurările

concrete" în care au fost comise, fără a preciza însă în ce au constat aceste împrejurări concrete -, iar în legătură cu altele (atribuirea locuinței domnului Agop Kirmiziyan) nu s-a pronunțat; dl. Petre Roman, abuzând de funcția pe care o îndeplinea, a modificat anexa unei hotărâri de Guvern și, schimbând destinația stabilită de Guvern unor vile (închirierea în valută ambasadelor și reprezentanțelor străine), le-a repartizat ca sediu pentru F.S.N. și locuințe pentru familiile Bujor Sion (8 camere, 3 persoane), Ion Tiriac (14 camere, 1 persoană), Petre Roman (11 camere, 4 persoane). Aceste repartiții au fost făcute cu toate că domnii Tiriac și Roman dețineau în București locuințe în proprietate. Este de precizat că dl. Ion Tiriac, anterior repartizării acestei locuințe, a donat fiului său vila pe care o deținea în proprietate; repartizarea către familia sa a vilei din str. Gogol nr.2 a fost făcută de către dl. Petre Roman indirect, mai întâi, în mod formal, prin atribuirea acesteia către dl. Dan Petrescu. Fără a avea îndreptățirea legală, dl. Petre Roman aprobă și transferarea de la IAC la Primăria Municipiului București a 4 imobile, inclusiv a celui din str. Gogol nr.2 pe care îl repartizează familiei sale. Mai mult, pe adresa Primăriei București, dl. Petre Roman adaugă încă 2 imobile; dl. Petre Roman a aprobat, fără a avea îndreptățirea legală, ca o serie de bunuri mobile de mare valoare, unele de patrimoniu, din aceste locuințe, să fie vândute la prețuri derizorii către familiile Bujor Sion, Ion Tiriac și Petre Roman; tot cu încălcarea legii, domnul Petre Roman a mai dispus repartizarea unei vile cu 12 camere domnului Dan Petrescu (locatar singur), în str. Bordei nr.33. Dl. Dan Petrescu a mai primit o repartiție pentru o locuință (cu 13 camere) în str. Maxim Gorki nr.26, pe care a subînchiriat-o în mod ilegal unor firme. Dl. Dan Petrescu este reprezentantul Grupului "Ion Tiriac"; Parchetul General a evitat să se pronunțe asupra actelor domnului Petre Roman, pronunțându-se în schimb, cu totul de neînțeles, asupra nevinovăției penale a patru secretari de stat în legătură cu care nu fusese sesizat.

- Severin Adrian - ministru asistent al primului-ministru: la 01.01.1990 locuia în București într-o locuință proprietate persoanlă; la 15.01.1991 solicită să i se repartizeze o locuință în Șoseaua Kiseleff nr. 24; la 15.01.1991 dlui Severin i se repartizează această locuință (5 camere, 200 mp, pentru 2 persoane); pentru a repartiza această locuință dlui Severin, Oficiul de Prestări Servicii pentru Corpul Diplomatic a fost nevoit să rezilieze contractul cu o firmă străină, căruia acest spațiu îi fusese închiriat pe valută; la sfârșitul anului 1990 socrilor săi - Pineta Mihail și Dana Iulia - li se repartizează, în mod abuziv, un apartament situat în str. Zorileanu nr. 99 (200 mp); repartiția a fost abuzivă întrucât socrii dlui Severin aveau o locuință în proprietate, iar apartamentul din str. Zorileanu fusese repartizat inițial Ministerului de Interne; apartamentul din Șoseaua Kiseleff i-a fost repartizat dlui Severin în urma declarației false pe care acesta a făcut-o în scris: „Nu posed altă locuință”; prin abuz în serviciu, dl. Adrian Severin a dispus repartizarea, la 03.05.1991, a unui apartament dlui Bogdan Bujor Teodoriu; dl. Adrian Severin nu avea calitatea de secretar general al Guvernului și nici competența de a atribui locuințe.

- Teodoriu Bogdan Bujor - angajat al CPUN și, ulterior, al Guvernului: a obținut pentru el și pentru familia sa, prin falsuri și abuzuri, mai multe locuințe; invocând starea sănătății soției, de care a divorțat, dl. Teodoriu a obținut pentru aceasta și pentru fiica sa un apartament cu 3 camere în Piața Victoriei și un apartament cu 2 camere pentru sine în aceeași Piață; mama dlui Teodoriu deține și ea, singură, un apartament cu 4 camere într-o vilă situată în Șoseaua Kiseleff; Parchetul General nu s-a pronunțat cu privire la faptele dlui Teodoriu; tot prin încălcarea legii, dl. Teodoriu a mai obținut o locuință și înainte de 1990.

3. Principalele constatări făcute de către Departamentul de Control al Guvernului în cursul anului 1997

În perioada ianuarie - iunie 1997, Departamentul de Control al Guvernului a readus în actualitate situația gravă semnalată anterior în acest domeniu în principal de Comisia parlamentară comună de anchetă. În aceste condiții, situația nu numai că nu s-a ameliorat ci s-a deteriorat de la o lună la alta, vechilor ilegalități adăugându-li-se altele noi, astfel:

A. În luna noiembrie 1996, în baza unor ordine ilegale ale Secretariatului General al Guvernului, Regia Autonomă "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" a vândut 33 de apartamente situate în vile din administrarea sa, proprietate publică a statului, către cei 33 de chiriași care le ocupau. În emiterea acestor ordine, Secretariatul General al Guvernului s-a întemeiat în mod greșit pe dispozițiile Legii nr. 112/1995 (care interzicea de altfel în mod expres vânzarea acestor locuințe) și ale H.G. nr. 940/1996. Locuințele au fost vândute la prețuri derizorii, de peste 15 ori mai mici decât cele reale. Printre cei 33 de beneficiari ai acestor vânzări ilegale ale locuințelor se numără persoane care au deținut sau dețin funcții importante în stat - șef al statului, miniștri, consilieri prezidențiali, ambasadori: Apostoiu Dumitru, Ilescu Ion, Arghir Mihai, Picoș Gheorghe, Balint Constanta, Pintilie Stelian, Cetățeanu Ionel, Prioteasa Gheorghe, Cristea Marin, Tarhon Eugen, Hegheduș Ladislau, Zipis Ion.

B. În cea mai mare parte a lor, imobilele cu destinație de locuință din administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" sunt deținute cu chirie de persoane neîndreptățite și care plătesc o chirie lunară derizorie. Cele mai multe dintre aceste persoane au deținut, ele sau membri ai familiilor lor, funcții importante în stat. Redăm câteva exemple din Municipiul București:

- Ceaușescu Ilie: str. Bruxelles, 5 camere, 3 persoane, 885 lei/lună;
- Dobrin Tamara: str. av. Teodor Ilescu, 5 camere, 4 persoane, 1.156 lei/lună;
- Halaicu Victoria: șos. Kiseleff, 4 camere, 2 persoane, 1.971 lei/lună;
- Nae Elena: str. Gogol, 4 camere, 3 persoane, 670 lei/lună;
- Niculescu Paul: str. Emil Zola, 4 camere, 2 persoane, 894 lei/lună;
- Pleșiță Nicolae: str. Pictor Negulici, 4 camere, 2 persoane, 1.078 lei/lună;
- Sion Bujor: str. Gogol, 8 camere, 3 persoane, 2.445 lei/lună;
- Ștefan Andrei: str. Berna, 6 camere, 3 persoane, 1.823 lei/lună;
- Tiriac Ion: str. Kalinin, 14 camere, 1 persoană, 9.326 lei/lună;
- Vasile Ionel: str. Barbu Ștefanescu Delavrancea, 4 camere, garaj, 3.349 lei/lună;
- Vlad Iulian: str. Braziliei, 5 camere, 2 persoane, 536 lei/lună.

C. RA LOCATO

Regia Autonomă LOCATO este o unitate de sub autoritatea Ministerului Afacerilor Externe al cărei obiect de activitate este, în principal, închirierea de spații locative misiunilor diplomatice, oficiilor consulare și reprezentanțelor internaționale acreditate în România, altor persoane fizice și juridice străine care își desfășoară activitatea în România. Contrar acestor dispoziții (HG nr. 107/02.03.1992), conducerea Regiei a închiriat spații locative unor persoane fizice române: salariați ai Regiei (73 de contracte), salariați ai Ministerului Afacerilor Externe (17 contracte), inclusiv unor salariați ai altor instituții (25 de contracte). Spațiile au fost închiriate ca anexă la contractul de muncă (inclusiv pentru cei care nu erau salariați ai Regiei), cu o chirie la nivelul celei practicate de "ICRAL-uri" (500 - 700 lei/lună), în condițiile în care aceste locuințe trebuiau închiriate numai în valută, la un nivel de cel puțin 500\$/lună.

Printre persoanele aparținând altor instituții, din afara Ministerului Afacerilor Externe, care au beneficiat de asemenea locuințe, se numără:

- Arbore Grigore - fost consilier prezidențial;
- Bogdan Ioan - președintele Curții de Conturi;

- Bucur Ion - salariat al firmei MONTEX;
- Luchian Dragoș - vicepreședintele Curții de Conturi.

Ulterior închirierii, unele dintre aceste persoane au și cumpărat locuințele închiriate, la prețuri derizorii (în 1993, de exemplu, dl. Ioan Bogdan a cumpărat apartamentul de două camere situat în zona Parcului Tineretului cu suma de 114.987 lei, în condițiile în care o asemenea locuință se vindea la acea dată, în zona amintită, cu aproximativ 12 milioane de lei).

D. Alte cazuri (gen.div. Iliana Decebal)

Pe timpul verificărilor făcute, Departamentul de Control al Guvernului a constatat că unele abuzuri și ilegalități în atribuirea de locuințe din fondul locativ de stat au fost comise inclusiv cu concursul unor instanțe judecătorești. Redăm, pe scurt, cazul domnului general Iliana Decebal, care, în anul 1994 a cumpărat apartamentul nr. 2 din vila situată în B-dul Aviatorilor nr. 94-96 (6 camere, 200 mp suprafață) cu suma de 716.000, în condițiile în care la 31.03.1990 această locuință avea o valoare de inventar de 699.800 lei. Vânzarea-cumpărarea - căreia SC Herăstrău SA, care avea locuința în administrare i s-a opus - a fost dispusă printr-o sentință civilă dată de Judecătoria Sectorului 1 București (președinte dna. Constanța Tăiatu), cu toate că apartamentul era exceptat de la vânzare, potrivit Legii nr. 85/1992, întrucât "depășea suprafața maximă prevăzută în actele normative". În plus, deși pe ultima filă a sentinței civile nr.12.123 din 30.11.1994 este înscrisă precizarea "definitivă prin neapelare", la dosarul cauzei există și o decizie civilă - fără număr - dată "în apel" de Tribunalul Municipiului București.

III. PROPUNERI

1. Propuneri legislative

- A. Modificarea Legii locuinței nr. 114 din 11 octombrie 1996, în sensul abrogării dispozițiilor Legii nr. 5/1973 cu privire la stabilirea și plata chiriei și stabilirea tarifului de bază al chiriei în acord cu gradul de confort al locuinței, cu zona în care aceasta este amplasată și cu veniturile chiriașilor. În scopul restabilirii legalității vor fi avute în vedere și dispozițiile Legii nr.85/1992 potrivit cărora nulitatea actelor de vânzare - cumpărare fî poate fi invocată de orice persoană și pe orice cale".
- B. Adoptarea legii privind drepturile locative ale persoanelor care au îndeplinit funcția de președinte al României.
- C. Adoptarea Hotărârii de Guvern privind lista imobilelor cu destinație de reședință oficială, precum și a celorlalte locuințe de protocol și condițiile pe care acestea trebuie să le îndeplinească.

2. Propuneri administrative

- A. Constituirea unei Comisii guvernamentale care să finalizeze investigațiile făcute de Comisia parlamentară comună și Departamentul de Control al Guvernului și care să propună Guvernului măsurile necesare pentru restabilirea legalității și readucerea în proprietatea publică a locuințelor înstrăinate ilegal.
- B. Suspendarea vânzării - cumpărării de locuințe aflate în litigiu ori în legătură cu care Comisia parlamentară comună de anchetă și Departamentul de Control al Guvernului au constatat încălcări ale legii.
- C. Trecerea în administrarea consiliilor locale a tuturor imobilelor aflate în administrarea Regiei Autonome "Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat" și care nu au primit destinația de locuințe de protocol.

D. Asigurarea de spații locative corespunzătoare persoanelor care locuiesc fără îndreptățire în locuințe aflate în administrarea Regiei Autonome

1 iulie 1997

Valerian Stan

Șeful Departamentului de Control al Guvernului

Notă
privind soluțiile date de Parchetul General unor sesizări ale Departamentului
de Control al Guvernului (DCG)

(Această Notă este un material mai detaliat, care facilitează înțelegerea documentului de după ea, pus la dispoziția presei la 27 august 1997 – „Observații privind soluțiile date de Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție unor sesizări ale Departamentului de Control al Guvernului”.)

Printr-o adresă din 27 noiembrie 1996 (la două săptămâni după ce PDSR pierduse alegerile – pe care le câștigase Opoziția, inclusiv PD-FSN), Parchetul General (prin Primul adjunct al Procurorului general, Vasile Teodorescu) a înștiințat DCG că s-a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva unor lideri importanți ai PD-FSN, în legătură cu care existau indicii că au săvârșit diverse infracțiuni.

DCG sesizase Parchetul general încă din 1993, dar a primit răspuns numai după trei ani – în cauze de o complexitate relativ minoră, astfel:

1. Dosarul DCG nr 735/1993

Sesizarea DCG:

Fostul prim-ministru Petre Roman, prin abuz în serviciu, a emis personal, fără „avizul Ministerului Justiției și al ministerelor interesate” (conform Hotărârii Guvernului nr 140/1990 privind adoptarea proiectelor de reglementare a domeniilor vieții economice și sociale) Hotărâri de Guvern cu consecințe juridice importante (HG nr 606, 607, 699 și 700/1990; cele patru Hotărâri nu au fost puse în discuția și aprobarea Guvernului, astfel:

- HG nr 700/19 iunie 1990: la 1 iunie 1990, Agop Kirmiziyan și Costică Gavrilă, printr-o notă adresată primului ministru, în calitate de reprezentanți ai firmei mixte „Gelyne-Franța și Gavrilă et Co (SIVA)” au solicitat acordarea dreptului de folosință pentru clădirea din str Maria Rosetti nr 36 și terenul aferent. Cei doi oameni de afaceri au anexat notei un proiect de Hotărâre de Guvern. Deși Direcția juridică a Guvernului a avizat negativ proiectul, primul ministru a semnat Hotărârea. Cei doi solicitanți au procedat ca și cum ar fi avut dreptul de inițiativă legislativă și au prezentat, pe cale particulară, actul pentru semnare primului ministru. Din clauzele contractului de închiriere, reiese că cele 50 de încăperi și 1656 de mp de teren au fost închiriate – pe termen de 25 de ani – aproape gratis;

- HG nr 699/19 iunie 1990: în exact aceleași condiții, primul ministru a semnat și această HG, prin care acelorași doi oameni de afaceri li s-a concesionat terenul și unele clădiri din centrul istoric Gabroveni;

- HG nr 606/25 mai 1990: a avut la bază o notă întocmită în numele lui Ion Țiriac, proprietarul firmei Tv Rom Int, la care s-a anexat și proiectul de Hotărâre întocmit de firmă, pentru închirierea pe 25 de ani a 7 ha de teren în Bd Expoziției nr 2 (în vederea construirii unei stații de service Mercedes);

- HG nr 607/25 mai 1990: în aceeași zi și în aceleași condiții, primul ministru Petre Roman a emis Hotărârea de Guvern prin care firmei lui Ion Țiriac i s-a atribuit în folosință, pe 25 de ani, un teren în zonele Moșilor, Romană, Biserica Bărăției;

Cele patru HG, emise în condiții nelegale, au fost publicate în Monitorul Oficial cu o întârziere de peste doi ani

Soluția Parchetului General

S-a dispus neînceperea urmăririi penale motivându-se că s-ar fi „constatat că față de împrejurările concrete în care au fost adoptate aceste acte normative nu se poate reține săvârșirea vreunei infracțiuni” (Parchetul nu face nici o precizare cu privire la „împrejurările concrete” de natură să exonereze pe autori de răspunderea faptelor comise).

Sesizarea DCG

Prin HG nr 115/1990, privind aplicarea Decretului-lege nr 30/1990 în legătură cu trecerea patrimoniului Partidului Comunist în proprietatea statului, s-a stabilit ca vila de lux (fostă casă de oaspeți) din str Turgheniev nr 18 să fie închiriată pe valută ambasadelor și reprezentanțelor străine la București. Ignorând actul normativ, primul ministru Petre Roman a dispus ca vila să fie închiriată firmei SIVA, al cărui proprietar era Agop Kirmiziyan. Chiria a fost stabilită în lei la o valoare mult mai mică decât la cea la care ar fi trebuit închiriată legal.

Prin aceeași HG, s-a stabilit ca apartamentul 3 din Șoseaua Kiseleff nr 24 să fie trecut în administrarea Oficiului de Prestări Servicii pentru Corpul Diplomatic, urmând să fie închiriat în valută. Inițial a fost închiriat unei firme străine, pentru ca ulterior, la cererea ministrului Adrian Severin, primul ministru să aprobe, în ianuarie 1991, contrar legii, ca spațiul să-i fie repartizat acestuia cu o chirie mult mai mică.

Soluția Parchetului General

În cazul aprobării dată ministrului Adrian Severin, Parchetul a stabilit, fără a motiva, că „nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu”. Cu privire la aprobarea dată lui Agop Kirmizian, Parchetul General nu a făcut nici o precizare.

Sesizarea DCG

Ministrul Transporturilor Traian Băsescu a solicitat Secretariatului General al Guvernului, la 21 august 1991, un apartament pentru familia sa, care se compunea, potrivit declarației sale scrise, din 5 persoane: el, soția, 2 fiice și tatăl său. Declarația făcută de Traian Băsescu era falsă întrucât tatăl acestuia locuia, împreună cu soția sa, în Constanța, într-un apartament cumpărat prin Contractul nr 4089 din 5 martie 1991 (str Arcului nr 2, bl C3, ap 13). Prin fals și uz de fals, Traian Băsescu a obținut o locuință din fondul locativ special al statului, mai mare decât cea la care ar fi fost îndreptățit legal (Bd Aviatorilor nr 57 – 6 camere).

Soluția Parchetului General

Parchetul General nu a dat nici o soluție.

Sesizarea DCG

În calitate de oficial guvernamental, în anul 1991, Adrian Severin a solicitat și obținut repartizarea apartamentului din Șoseaua Kiseleff nr 24. Cu ocazia formulării cererii, Adrian Severin a declarat că „nu posedă o altă locuință”, cu toate că deținea în proprietate un apartament în str Dr Felix nr 97, bl 17 A. Adrian Severin mai deținea în co-proprietate cu socrii săi un imobil cu 3 nivele în Bd Dimitrov nr 160.

Soluția Parchetului General

Parchetul General nu a dat nici o soluție.

2. Dosarul DCG nr 828/1993

Sesizarea DCG

Prin fals în declarații, ministrul Bujor Bogdan Teodoriu a obținut, pentru el și familia sa, mai multe locuințe:

- până la 30 octombrie 1985: o locuit, împreună cu soția și fiica, în apartamentul în care părinții săi locuiau ca înalți demnitari comuniști, (șos Kiseleff nr 25)
- la 30 octombrie 1985 se mută, împreună cu soția și fiica, într-un apartament proprietate personală (str G-l Barbu Vlădoianu nr 4)
- iulie 1989 – cu încălcarea legii i se repartizează un apartament cu 3 camere în str Dudești Laborator (deși deținea în proprietate și apartamentul din str G-l Barbu Vlădoianu); la ședința din 6 iulie 1989, Consiliul Științific al Institutului în care lucra, ținând cont de faptul că părinții săi erau demnitari comuniști, îi aprobă cererea de repartizare a locuinței cu recomandarea ca „tovarășul Teodoriu să afle soluțiile necesare înstrăinării apartamentului proprietate personală pe care îl deține”
- iunie 1990: - ca membru al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională, solicită și i se aprobă să se mute într-un apartament cu 3 camere în str Grigore Alexandrescu (Piața Victoriei), motivând că locuința este aproape de serviciul său, dar și al soției (care ar fi avut probleme medicale)
- mai 1991: solicită Secretariatului General al Guvernului, și obține, repartizarea unui apartament cu 2 camere în str Piața Victoriei; motivează că a divorțat și că deși relațiile cu soția, împreună cu care locuia, sunt foarte civilizate, situația de fapt „nu permite refacerea capacității de muncă”; Bogdan Bujor Teodoriu solicită și primește acest apartament cu toate că mama sa locuia singură, încă din ianuarie 1988 (în urma decesului soțului), în apartamentul de 4 camere din șos Kiseleff; locuința solicitată îi este repartizată, nelegal, de către Adrian Severin (acesta din urmă era ministru pentru Relația cu Parlamentul și nu avea competențe în acest domeniu)
- iulie 1991: cere trecerea soției ca titular de contract în apartamentul de 3 camere din str Grigore Alexandrescu (în urma divorțului, soția își păstrează numele și nu are loc vreo acțiune de partajare a bunurilor); în prezent, Bogdan Bujor Teodoriu, mama acestuia și fost soție dețin 3 locuințe (cu 9 camere) într-o zonă ultracentrală a Capitalei

Soluția Parchetului General

Parchetul General nu a dat nici o soluție.

Sesizarea DCG

În anul 1990, primul ministru Petre Roman a dispus încheierea unui contract de lobby (în valoare de 200.000 de dolari) de către Adrian Sârbu, contract încheiat cu o firmă din Statele Unite. Acțiunea a fost un eșec total. Cu ocazia aceasta, s-a dispus și efectuat un transfer bancar de 200.000 de dolari de la Banca Română de Comerț Exterior la Ministerul de Externe. Actele transferului au dispărut atât din arhivele BRCE cât și din cele ale MAE.

Soluția Parchetului General

În legătură cu contractul de lobby, s-a dispus neînceperea urmăririi penale pentru că „nu există încă o lege care să reglementeze responsabilitatea ministerială și cazurile de răspundere pentru membrii Guvernului” (soluția este vădit netemeinică și nelegală, întrucât într-o asemenea situație erau deplin aplicabile reglementările comune cu privire la răspunderea penală, civilă, administrativă etc).

În legătură cu dispariția actelor bancare, s-a comunicat că „se continuă cercetările” („începute”, nota bene, în urmă cu aproape 4 ani).

3. Dosarul DCG nr 691/1993

Sesizarea DCG

În ședința din 6 februarie 1990, Guvernul a adoptat HG nr 115/1990 pentru aplicarea Decretului-Lege nr 30/1990 de trecere a patrimoniului Partidului Comunist în proprietatea statului. Abuzând de funcția sa, primul ministru Petre Roman a modificat Anexa nr 8 a HG (care se referă la imobilele ce urmau să fie închiriate ambasadelor și reprezentanțelor străine). Din cele 17 clădiri aprobate de Guvern să fie închiriate în regim valutar, Petre Roman a eliminat – sub semnătură proprie – 5 clădiri, repartizându-le astfel:

- str Kalinin nr 3 – lui Ion Țiriac
- str Gogol nr 3 – lui Bujor Sion
- str Ștefan Gheorghiu (Modrogan) nr 1 – Frontului Salvării Naționale
- bd Aviatorilor nr 86 – Asociația „România de Mâine” (a FSN)
- str Gogol nr 2 – familiei Petre Roman (o vilă cu 11 camere); familia primului ministru avea la acea dată, în proprietate, un apartament cu 4 camere, confort sporit, în Calea Victoriei nr 83).

Prin acțiunea sa, încălcând unilateral HG nr 115/1990, a produs o pagubă statului, până la sfârșitul anului 1993, de 1.250.000 de dolari (contravaloarea chiriilor în valută care nu au fost încasate pentru cele 5 imobile).

Tot cu încălcarea legii, primul ministru a mai dispus:

- repartizarea vilei (de 12 camere) din str Bordei nr 33 lui Dan Petrescu, acesta fiind singurul locatar
- repartizarea unei vile de 38 de încăperi (din care 13 camere cu spațiu locuibil) pentru Petrescu Pahoni carmen, familia acesteia compunându-se din 3 persoane
- repartizarea vilei din str Molière nr 4 fostului ministru Pop Valeriu Eugen, deși acesta avea în proprietate un apartament; ulterior, depășindu-și din nou atribuțiile, primul ministru a aprobat ca Pop Valeriu Eugen să facă schimb de locuință cu David Gheorghe, fost membru al Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, care locuia într-o vilă mai spațioasă, în str Herăstrău nr 6.

Soluția Parchetului General

Parchetul General a comunicat că nu s-a dispus începerea urmăririi penale împotriva celor care au primit locuințele repartizate de primul ministru. În același timp, Parchetul a „omis” să se pronunțe asupra fondului acestui dosar – actele abuzive ale primului ministru.

Observații
privind soluțiile date de Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție unor
sesizări ale Departamentului de Control al Guvernului
(material pus la dispoziția presei la 27 august 1997)

În cursul anului 1993, Departamentul de Control al Guvernului a înaintat Parchetului General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție mai multe sesizări privind unele nereguli constatate în activitatea unor demnitari guvernamentali.

Sesizările vizau între altele:

1. Emiterea de către fostul prim-ministru Petre Roman, în anul 1990, în nume personal - fără avizele legale și fără a le pune în discuția și aprobarea Guvernului - a 4 hotărâri de guvern cu efecte juridice importante: atribuirea, în București, de imobile cu zeci de camere și mai multe hectare de teren oamenilor de afaceri Ion Tiriac, Agop Kirmiziyani și Costică Gavrilă. Cele 4 hotărâri au fost publicate în Monitorul Oficial cu o întârziere de peste 2 ani.
2. Obținerea de către fostul asistent al primului ministru Adrian Severin a unei locuințe (5 camere, în sos.Kiseleff, pentru 2 persoane) pe baza unei declarații false. Deși deținea în coproprietate, un apartament (cu 4 camere, 50 m.p. suprafață locuibilă), domnul Adrian Severin a declarat, în scris, la 25.01.1991, că "nu posedă altă locuință".
3. Obținerea de către fostul ministru Traian Băsescu a unei vile în Bd. Aviatorilor, pe baza unei declarații false. Pentru obținerea acestui imobil (format din 6 camere), domnul Traian Băsescu a declarat, în mod fals, că locuiește și că urmează să locuiască împreună cu tatăl său, deși acesta a locuit permanent în apartamentul său proprietate personală din Constanța.

Soluțiile date recent de Parchetul General - neînceperea urmăririi penale, în toate cazurile cu care a fost sesizat - sunt considerate de Departamentul de Control al Guvernului netemeinice, șeful Departamentului, Valerian Stan, urmând să se adreseze cu o plângere noului procuror general al României.

În cazul celor 3 sesizări, Departamentul de Control are în vedere, în principal, următoarele:

1. În motivarea soluției sale, Parchetul General a reținut că "în perioada de după 27 decembrie 1989, date fiind condițiile concrete în care guvernul post-revoluționar își desfășura activitatea, nu se mai folosea vechea metodologie de adoptare a hotărârilor de guvern care era depășită, greoaie și inaplicabilă" și că pentru hotărârile de guvern care nu erau de interes general, "cum a fost și cazul analizat" era suficientă "rezoluția primului ministru".

Soluția Parchetului General este netemeinică și superficială în sensul că la data la care dl. Petre Roman emitea cele 4 hotărâri de guvern (lunile mai și iunie 1990) "vechea metodologie...depășită, greoaie și inaplicabilă" fusese abrogată, fiind înlocuită cu un cadru juridic nou, adecvat și foarte bine adaptat la "condițiile concrete" post-revoluționare. Este vorba despre Decretul-Lege nr.10 din 31 decembrie 1989 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și despre H.G. nr.140 din 15 februarie 1990 privind adoptarea proiectelor de reglementare a domeniilor vieții economice și sociale. Cele 2 acte normative nu distingeau - așa cum susține în soluția sa Parchetul General - între hotărâri de guvern "de interes general", adoptate de "Plenul Guvernului" și hotărâri de guvern de interes particular, pentru care să fi fost suficientă "rezoluția primului ministru". Potrivit

acestor acte normative toate proiectele de hotărâri de guvern trebuiau supuse și aprobării "Plenului" Guvernului.

Parchetul General a mai susținut și că întrucât "legea răspunderii ministeriale nu a fost adoptată, membrii guvernului nu pot fi trași la răspundere pentru acte de guvernare îndeplinite în virtutea mandatului lor". Acest argument nu poate fi acceptat din perspectiva principiului neretroactivității legii penale, în sensul că, chiar dacă ar fi fost adoptată, legea responsabilității ministeriale (consacrată prin Constituția din 1991), ar fi fost inaplicabilă unor fapte săvârșite în anul 1990. Prin urmare, în soluționarea sesizării făcute de către Departamentul de Control al Guvernului, Parchetul General trebuia să aibă în vedere dispozițiile Codului penal și ale Codului de procedură penală.

2. În cazul dlui Adrian Severin s-a susținut că acesta nefiind proprietarul apartamentului în care locuia, "ci al unei cote indivize" din el, era îndreptățit să declare că nu posedă locuință și, în consecință, să i se repartizeze o locuință din fondul locativ de stat. În susținerea soluției sale, Parchetul General a invocat dispozițiile Deciziei nr.5/1975 a Plenului fostului Tribunal Suprem, potrivit căreia, citează Parchetul General, "sunt asimilați cu cei ce nu au locuințe și pot fi trecuți pe lista de prioritate și cei ce sunt proprietari în indiviziune ai unui apartament".

Soluția Parchetului General este netemeinică și nelegală întrucât textul Deciziei nr.5/1975 a fost citat și invocat în mod trunchiat, fără a fi reprodusă partea a doua a sa, potrivit căreia proprietarii în indiviziune pot fi asimilați cu cei fără locuințe numai dacă "nu au posibilitatea de a-1 folosi (apartamentul în coproprietate - subl.ns) efectiv ca locuință, deoarece nu le asigură suprafața locativă legală". Invocând în mod selectiv legea și ignorând faptul că dl. Adrian Severin avea asigurată suprafața locativă legală (50 m.p. pentru 2 persoane, față de 20 m.p. cât prevedea Legea nr.5/1973) Parchetul General a dat și în acest caz, în mod nejustificat, soluția neînceperii urmăririi penale.

3. În cazul dlui Traian Băsescu, Departamentul de Control a sesizat Parchetul General sub aspectul falsului pe care acesta l-a săvârșit declarând, pentru a obține un număr mai mare de camere, că tatăl său locuiește împreună cu familia sa. Parchetul General a dat soluția neînceperii urmăririi penale motivând că dl Traian Băsescu, având funcția de demnitar și chiar dacă deținea un apartament proprietate personală în Constanța, era îndreptățit să primească o locuință în București.

Răspunsul Parchetului General eludează obiectul sesizării Departamentului de Control, care îl constituie declarația falsă făcută de dl.Traian Băsescu și nicidecum dreptul său, necontestat de nimeni, de a obține, ca demnitar, o locuință în Capitală.

Mai mult, Parchetul General a dat în acest dosar, în mod cu totul de neînțeles, o soluție de neîncepere a urmăririi penale și cu privire la patru foști secretari de stat - Călin Marinescu, Mihail Serescu, Teodor Groza și Constantin Șuteu - în legătură cu care nici nu fusese sesizat, aceștia nesăvârșind vreo faptă de natură penală imputabilă lor.

27 august 1997

Pentru conformitate, Șeful Departamentului de Control al Guvernului

România liberă, 5 septembrie 1997

În dezacord cu doamna Cornea

editorial de Octavian Paler

Doamna Doina Cornea e de părere că guvernul a procedat foarte bine demitându-l pe Valerian Stan. E dreptul domniei sale să creadă asta. Ceea ce mă determină să-mi exprim public dezacordul, în acest caz, cu o doamnă ce nu va fi omagiată niciodată de ajuns pentru curajul dovedit în timpul lui Ceaușescu, e logica pe care se sprijină.

1. Doamna Cornea zice că argumentele lui Valerian Stan sunt "nef fondate". De ce "nef fondate"? Cine a stabilit asta, în absența Justiției? D-l Roman? D-l Băsescu? D-l Severin? Guvernul care s-a fâstâcit când "democrații" au bătut cu pumnul în masă? Valerian Stan a pus în cauză superficialitatea soluției Parchetului General, de "neîncepere a urmăririi penale", intenționând să se adreseze noului procuror general al României. De aceea a fost demis?

2. Doamna Cornea zice că "nu se pot pune în aceeași categorie oameni ca Gigi Kent, Sever Mureșan, Iskandarani etc și fruntașii PD". Și eu cred la fel. Gigi Kent, Sever Mureșan, Iskandarani sunt persoane particulare. În opinia mea, e, moral, mai grav când o ilegalitate e comisă de un demnitar, de un fost și actual ministru sau de cineva care a dorit să fie președintele României.

3. Spune doamna Cornea: "Înainte alegerilor din 1996, atât d-l Valerian Stan, cât și acei intelectuali care azi protestează împotriva guvernului cunoșteau foarte bine situația locative a foștilor demnitari din guvernul Roman. Cu toate acestea, înainte de alegeri nu s-au împotrivit formării unei alianțe politice între CDR, PD și UDMR, ca singura șansă a schimbării regimului Iliescu. Mă întreb, în consecința, cu cât este mai morală în prezent atitudinea grupului de intelectuali care îl susțin pe d-l Valerian Stan, în comparație cu cei incriminați, atunci când acesta nesocotește o înțelegere pe care o acceptase în prealabil? Unde este onoarea respectării angajamentului luat?"

Cuvântul "onoare" mi se pare imprudent, în acest context, din mai multe motive: a) Nu știu ce angajamente și-au luat atunci CDR, PD și UDMR. Vreau să sper că a fost vorba de o înțelegere politică, pornită de la premisa că regimul Iliescu era un regim antinațional, nu de un târg murdar, politicianist, în care PD a zis: "Trageți o prelată peste toate matrapazlăcurile făcute de noi? Bine. Dacă nu, ne pare rău, îl vom sprijini pe Iliescu". Iar CDR a bătut palma. Vreau să sper că UDMR n-a zis: "Rezolvați ce vrem noi, ocolind parlamentul, prin ordonanțe de urgență? Bine. Dacă nu, ne pare rău". Iar CDR a bătut palma. b) Nu de "situația locativă a foștilor demnitari din guvernul Roman" e vorba, ci de niște principii. Legea e una, aceeași, pentru toți? Combaterea corupției, a abuzurilor, e în funcție de culoarea politică? Discursurile despre depolitizarea corupției au fost simple basme electorale? Cine le-a luat în serios nu dă dovadă de "onoare"? c) Actuala coaliție pune dorința de a se menține la putere deasupra legii, deasupra principiilor? Atunci, în ce constă "schimbarea"? Sau cei care încercăm să credem că România avea și are nevoie de un alt mod de a guverna suntem niște caraghioși?

4. Mai zice doamna Cornea: "Este ușor a sta deoparte și a cârți, răspândind confuzie în sânul populației. Dacă însă acest guvern care își dă toată osteneala eșuează,

lovit fiind din toate părțile cu nesăbuiță, România se va prăbuși, iar cei care astăzi nu conțin să cârtească vor purta răspunderea acestei prăbușiri".

Trec peste senzația bizară că am auzit asemenea admonestări, cu trimitere la "manipulări oculte", și din gura lui Ion Iliescu și constat cu o melancolică stupoare: a) că a fi îngrijorat, revoltat, disperat, azi, înseamnă "a cârți"; b) că a aplauda gafele, bâlbâielile, porcăriile actualei administrații este o necesitate patriotică; fără asta, răspândești confuzii; c) că, în caz de (Doamne ferește) "prăbușire", se cunosc, de pe acum, vinovații. Noi am inventat "algoritmul" pentru împărțirea prăzii, noi am bălăbanit reforma, noi am dat ordonanțele de urgență care au stârnit tensiuni, noi am scos dintre infracțiuni bancruta frauduloasă, noi ne-am bătut joc de principii, noi am dat apă la moară extremismului, noi am împins în farsă războiul declarat corupției, pornit cu atâtea speranțe. Pe scurt, noi am guvernat în ultimele nouă luni țara.

(Nota V.S.: În legătură cu această polemică poate fi văzut și articolul meu „Doamnei Doina Cornea, cu tristete”, Publicistică 1990-1998)

Dreptul la imagine. Cazul Valerian Stan

articol propus de **Victor Bârsan**, în toamna anului 1997, revistei „Dilema” și nepublicat

Un drept deosebit de drag oamenilor, deși greu cuantificabil sub aspect juridic, este dreptul la imagine. Orice om (excepțiile țin de patologic) dorește să pară cât mai onorabil și are, evident, dreptul ca imaginea sa să nu fie încărcată cu defecte inexistente. Atentarea la acest drept, altfel spus deformarea conștiință a imaginii, pot constitui infracțiuni penale care se pedepsesc, după Codul Penal în vigoare, cu amendă sau închisoare. În termeni împrumutați din optică, dreptul la imagine este dreptul ca imaginea să fie asemenea obiectului, cu alte cuvinte chipul unui om nu trebuie prezentat printr-o oglindă care îl urățește. Copiii sunt învățați, în fapt, să respecte acest drept atunci când, în joacă, sunt duși printr-un coridor flancat de oglinzi cilindrice ori strâmbe și râd în hohote în fața propriei imagini caricaturizate.

De imaginea lor (în sens moral) sunt preocupate îndeosebi persoane sau instituții care, conștiente de urâciunea lor, vor să o ascundă. Statele totalitare (sau complexate) au departamente pentru imagine, întrucât este mai simplu să modifice oglinda decât obiectul, pentru a obține imaginea dorită. Această procedură este nu numai imorală (fiind o formă de înșelăciune), dar și stupidă, întrucât orice om care examinează obiectul respectiv cu o oglindă normală îl vede în aspectul său real.

Problema imaginii este o obsesie a societății românești. Clasa politică românească - tributară, înainte de război, lui Caragiale, iar după război, atât lui Caragiale cât și lui Stalin - nu își suportă, în general, propria imagine corect reprezentată și, de aceea, face tot posibilul să o ascundă ori să o cosmetizeze. În consecință, prezența unui om onest printre politicieni este o povară aproape insuportabilă pentru clasa politică românească. Exercițiul dreptului la imagine degerează adesea la politicieni în falsificarea, prin ameliorare, a propriei imagini, și prin degradare, a imaginii celui alt.

Cazul Valerian Stan oferă o exemplificare ideală (sub aspectul cercetării) a acestei situații, pentru că este deosebit de clar. Să recapitulăm: d-1 Stan este absolvent al unei instituții de învățământ militar și al facultății de drept. Așadar, d-1 Stan este militar și jurist. Imediat după Revoluție participă la eforturile de democratizare a armatei; cum sistemele democratice sunt stabile, iar cele nedemocratice, instabile (cel puțin în Europa), se poate spune că d-1 Stan a contribuit, prin democratizare, la stabilizarea armatei. În noiembrie 1990, d-1 Stan refuză să se alăture, cu unitatea pe care o comanda, forțelor care urmau să fie gata de intervenție în cazul în care s-ar fi întâmplat "ceva" în timpul manifestației de constituire a Alianței Civice (București, 15 noiembrie 1990) . Din acest motiv, este trecut în rezervă.

D-1 Stan intră cu discreție în Alianța Civică (motivul demiterii sale din armată este puțin cunoscut de marele public) și se ocupă de acțiuni civice, în cadrul Alianței și Comitetului Helsinki. Este activ în campaniile electorale ale Convenției și, la un moment dat, este numit șef al campaniei electorale a d-lui Emil Constantinescu, numire care este retractată peste puțin timp [*„retractată” în sensul în care m-am retras din această poziție – Valerian Stan; pentru detalii, pe pagina de Documente/ Alte documente, se poate vedea „Controversă cu principalul consilier al președintelui Constantinescu”*]. După câștigarea alegerilor, în decembrie 1996, d-1 Stan devine șeful Departamentului de Control al Guvernului, fiind singurul reprezentant al societății civile în guvern.

În noua sa calitate, d-l Stan și-a făcut, conștiincios, competent și amabil, datoria. Nu a concediat inspectorii guvernamentali pe criterii politice; a continuat cercetările pe care le-a găsit începute; a informat primul ministru de toate investigațiile întreprinse (fără a obține, în imensa majoritate a cazurilor, nici un răspuns); nu a făcut publicitate pe marginea acțiunilor sale, dar a dat curs întotdeauna solicitărilor presei, onorând promisiunile electorale referitoare la transparență.

Regulamentul de funcționare a Departamentului de Control permitea deschiderea anchetelor din proprie inițiativă sau la sesizarea altor persoane, oficiale sau nu. Desigur că sesizările persoanelor oficiale aveau prioritate, iar d-l Stan a respectat-o întocmai. (Merită menționat cazul unei sesizări venite de la Președinție - generată de protestele disperate ale cercetătorilor și sindicatelor - în legătură cu abuzuri grave săvârșite la Ministerul Cercetării și Tehnologiei; d-l Stan a dispus controlul, dar d-l ministru Teodoriu a interzis accesul inspectorilor guvernamentali în minister; d-l Stan l-a informat pe primul ministru, în repetate rânduri, fără a obține nici un răspuns.) Regulamentul nu introducea nici un fel de restricții în relațiile cu presa; conținutul notelor de control putea fi făcut public. De altfel, Departamentul lucrează în exclusivitate cu date publice, referitoare la activitatea demnitarilor publici și la administrarea banului public de către instituții publice.

Totul a mers bine până când controalele Departamentului au ajuns la oameni din actualul arc guvernamental. Din acest moment, situația a devenit explozivă. Se încălcase, desigur, un tabu. Ca reper în timp, avem ședința de guvern din 5 iulie 1997.

Contradicția dintre optica d-lui Stan și optica politicianilor era pe atât de simplă pe cât de ireductibilă: pentru d-l Stan, calitatea de demnitar agravează răspunderea pentru infrațiunile pe care le acesta le săvârșește; pentru clasa politică, însă, calitatea de demnitar exonerează de răspundere. De aceea, d-l Stan constituia o prezență insuportabilă în aparatul guvernamental. Pentru a înlătura anomalia, d-l Stan a fost eliminat, clasa politică fiind, se vede, ineducabilă.

Ceea ce este și mai reprobabil decât eliminarea în sine este faptul că clasa politică la putere, împreună cu aderențele sale, este practic unanimă în solidaritatea - stupidă, încăpățanată și lașă - de a susține că în culpă s-au aflat nu politicianii, ci Valerian Stan. Pentru a-și propaga o falsă imagine - cea a corectitudinii, eficienței, a respectării promisiunilor electorale - politicianii la putere atentează la dreptul la imagine al d-lui Stan. Acesta ar fi indisciplinat, resentimentar, politizat, ar urmări foloase materiale, ar dori să își facă publicitate, să destabilizeze guvernul. Ar fi, pe scurt, un dușman al poporului.

Iată câteva repere. În comunicatul de presă al Guvernului din 5 iulie 1997 se afirmă că informațiile din nota de control, care informau exact despre situația locativă a unor demnitari și permiteau opiniei publice să-și facă o imagine corectă asupra acestora, "sunt de natură să inducă în eroare opinia publică și să arunce o îndoială nejustificată asupra cinstei unora dintre demnitarii coaliției."

Demitera d-lui Stan, semnată de primul ministru la 27 august, nu invocă nici un motiv (de exemplu, încălcarea unei anumite litere de regulament), așadar a fost o demitere politică, o reacție de clan. Care au fost comentariile politicianilor?

Primul ministru a declarat că "în ședința de guvern din 5 iulie s-a precizat că Departamentul de Control nu are voie să declanșeze controale sau să dea publicității rezultatele unor investigații fără să mă informeze prealabil (afirmație neadevărată, în

ședința respectivă nu se modificase procedura de efectuare a controalelor, iar obligația de a informa premierul se referea doar la conținutul notelor de control, n.m.) ... Valerian Stan a procedat la sesizarea Parchetului General încă o dată cu privire la faptele penale ale unor personalități ale vieții politice în legătură cu care Parchetul General se pronunțase". Parchetul General nu este infailibil și a cheltuit, în fapt, excesivă energie pentru a demonstra acest truism - iar soluția pe care o dăduse era atât de absurdă, încât era de datoria d-lui Stan ca, la schimbarea procurorului general, să îi ceră revizuirea.

La rândul său, președintele republicii l-a criticat pe fostul său - efemer - șef de campanie electorală, reproșându-i că s-a ocupat doar "de câteva case", nu de marii corupți din PDSR, dintre care a și nominalizat câțiva. Să fie oare Departamentul de Control o instituție anti-PDSR sau anti- Hrebenciuc? De la câte case încolo abuzul unui demnitar (termen care, paradoxal pentru noi, este din aceeași familie de cuvinte cu demnitate) cade sub incidența legii?

Unul dintre politicienii neliniștiți de prezența hidrogenului în apă, actualul ministru de externe, crede că Socrate este pisică, făcând o copilărească greșală de logică. Plecând de la faptul că, printre alții, Alianța Civică și Corneliu Vadim Tudor au criticat demiterea lui Valerian Stan, domnia sa consideră că "extremiștii de dreapta și extremiștii de stânga se unesc spre a destabiliza țara". Beneficiarul unor foloase nemeritate sub aspect locativ, dobândite prin eludarea legii, nu poate admite că orice om, inclusiv d-l Vadim Tudor, poate face afirmații corecte, și nu poate înțelege că doi oameni diferiți pot formula independent teorema lui Pitagora, fără a fi înfrății sau fără a fi necesară neapărat existența unor forțe oculte care să îi manevreze. Dacă nu cumva este totuși lucrarea agenților străini din guvern și din presă, deconspirați recent de d-l ministru...

Un jurnalist independent, Andrei Cornea, își folosește talentul sofistic pentru a demonstra că Valerian Stan nu este decât un mit - beneficiar nemeritat al respectului prost canalizat al semenilor săi. Un filozof la care nu se mai gândește aproape nimeni (cu excepția celor care îl acuză de extremism și colaboraționism) i-ar fi reproșat, poate, că se află în exactitate, dar nu în adevăr.

Să recunoaștem totuși societății noastre progresele pe care le-a făcut. Dacă în perioada comunistă se urmărea lichidarea obiectului, acum se urmărește doar lichidarea imaginii. Am luptat și am progresat. Iată avantajele progresului! Iată binefacerile unui sistem constituțional!

...Curat constituțional! Muzica! Muzica!

Din partea Guvernului României, Departamentul de Control

Stimată doamnă Gabriela Adameșteanu,

Vă mulțumesc pentru obiectivitatea cu care redacția dumneavoastră a relatat despre Nota Departamentului de a Control al Guvernului cu privire la atribuirea ilegală de locuințe unor demnitari. Dacă o publicație cu preocupările intelectuale pe care le are revista „22” a găsit de cuviință să reproducă în bună parte nota aceasta, este pentru noi încă un semn că acțiunea noastră a fost importantă și necesară.

Din păcate, acestei obiectivități i s-a opus comentariul domnului Andrei Cornea, care conchide – cu destulă rea credință, în opinia noastră – „raportul d-lui Stan, ca substitut pentru justiție, este neconcludent, iar ca substitut pentru morală, este superfluu”. D-l Cornea dă acest verdict după ce prin numai două fraze crede că și-a convins cititorii de inocența miniștrilor PD(FSN) nominalizați în raportul nostru. În treacăt fie spus, este destul de greu de înțeles de ce pledează d-l Cornea, în critica pe care o face raportului nostru, doar pentru nevinovăția miniștrilor aparținând PD(FSN).

Lucrul cel mai grav pe care ni-l impută d-l Cornea este că am fi urmărit să-l prezentăm pe ministrul Adrian Severin drept un infractor, „autor de falsuri în acte publice”, când în realitate d-l Severin nu ar fi făcut nici o declarație falsă cu privire la situația sa locativă, întrucât nu ar fi avut locuință și „locuia împreună cu părinții, care, ei, posedau o locuință proprietate personală”. Luînd de bună declarația d-lui Severin, exact pe cea pe care noi am pus-o în cauză, d-l Cornea ajunge la concluzia că raportul Departamentului este, în totalitatea lui, „neconcludent și superfluu”, iar „păcatele” miniștrilor fesenșiți sînt veniale.

În raportul Departamentului de Control a fost consemnat într-adevăr faptul că d-l Severin a declarat în mod fals că nu posedă altă locuință, pentru că realmente a făcut lucrul acesta. Domnia sa deținea în proprietate, încă din martie 1985, împreună cu soția și tatăl acesteia, un apartament situat în blocul 17A, din str. Dr. Iacob Felix din București. Acest fapt este dovedit de contractul de construire nr. 888 din 1984 (care are ca beneficiari pe d-l ministru Severin, pe soția sa și pe tatăl ei), document pe care vi-l atașez. El nu a fost cuprins în anexele la raportul nostru întrucât fotocopia de pe el este foarte ștearsă, așa cum puteți observa și dumneavoastră. Dacă această copie nu vă va convinge (pe dumneavoastră, pentru că d-l Cornea are adevărurile sale), voi face demersurile necesare pentru a vă înlesni accesul la documentul oficial, aflat în arhiva ICVL București.

Vă asigur, stimată doamnă Gabriela Adameșteanu, de recunoștința și considerația noastră.

Valerian Stan, șeful Departamentului de Control al Guvernului
(Revista „22”, 15-21.07.1997)

Drept la replică

În ultimul număr al său, săptămânalul 22 a publicat editorialul d-lui Andrei Cornea, intitulat „Un mit: Valerian Stan”. Este a doua oară în numai câteva săptămâni când publicistul comentator al revistei face o critică severă, argumentată cel puțin neglijent, șefului Departamentului de Control al Guvernului. Cîrtelile d-lui Cornea sînt însoțite de apărarea din oficiu pe care o face iarăși unor lideri ai partidului d-lui Roman, nominalizați în notele de constatare ale organismului guvernamental.

Mă voi opri exclusiv la aspectele tehnice, singurele care n-au putut fi ascunse în ceața groasă a unei logici viciate de intenții rele.

Mai întîi, în cazul d-lui Băsescu, după ce citește „cu atenție și fără prejudecăți” ultimul document al Departamentului de Control, d-l Cornea nu izbutește să rețină esențialul, anume că declarația neadevărată a ministrului Transporturilor a fost făcută în legătură cu locuința deținută în Constanța înainte de a fi numit ministru, și nu cu cea care i-a fost atribuită ca demnitar în București. În felul acesta, pornind de la o premisă falsă, d-l Cornea putea să ajungă numai la o concluzie falsă: nici vorbă de vreo faptă penală.

În cazul d-lui Adrian Severin, luînd de bună tocmai declarația falsă a acestuia, editorialistul lui „22” susține că d-l ministru locuia „împreună cu părinții” într-un apartament de 50 mp și 4 camere. În realitate însă, așa cum rezultă din adresa nr. 100.204/1997 a Direcției de Poliție București (atașată), d-l Severin locuia în apartamentul respectiv (deținut în coproprietate) nu cu părinții, ci cu soția sa; apartamentul îi asigura d-lui Severin, împotriva savantlicurilor matematice ale d-lui Cornea, condițiile locative prevăzute de lege.

În al treilea rînd, în critica pe care o face documentului Departamentului de Control, d-l Cornea evită analiza celui mai grav dintre aspectele semnalate acolo (cele 4 hotărîri de guvern emise în nume personal de d-l Petre Roman), imaginîndu-și că prin explicația dată – „nu am datele necesare” – și-a convins cititorii. În realitate însă, exigentului analist îi lipsește buna-credință, și nu „datele necesare” (prezente abundant în documentul respectiv).

Cît privește isprava Parchetului General de a dispune neînceperea urmăririi penale pînă și în cazul a patru demnitari FSN în legătură cu care nici nu fusese sesizat vreodată, tăcerea d-lui Cornea e deplină.

Și totuși, nimic din toate astea nu-l împiedică pe d-l Cornea să se plîngă că trăiește „într-o țară tot mai ciudată, unde duplicitatea face legea, unde...” etc. etc. Despre ce lege, despre duplicitatea cui vorbiți dumneavoastră, d-le Cornea?

Valerian Stan

P.S. Cer scuze cititorilor revistei „22” pentru că am fost obligat de stilul d-lui Cornea să intru din nou în detalii tehnice, care unora li se vor părea mărunte. Consider însă asta mai puțin grav decît faptul că d-l Cornea a intrat în acest teren minat tocmai într-un editorial de prestigiu al lui „22”. Dacă ar fi făcut altcineva asta, l-ar fi considerat, cu una din expresiile sale preferate, drept „trivial”.

ANEXA

Către,
Guvernul României
Departamentul de Control
Domnului Secretar de Stat,

Valerian Stan

La adresa dv. nr. 7/1637 din 20.08.1997, avem onoarea să vă comunicăm următoarele:

La data de 25.01.1991, în apartamentul nr. 9, situat în str. Dr. Iacob Felix nr. 97, bl. 17A, etaj 2, sector 1 București, locuiau următoarele persoane:

1. Severin Adrian, fiul lui Victor și Elena-Lidia, născut la 28.03.1954;
2. Severin Emilia-Maria-Margarita, fiica lui Mihail și Dana-Iulia, născută la 23.05. 1954 în București.

Cu stimă,

Director General al Poliției Municipiului București, Colonel Ardelean Virgil

(Revista „22”, 9-15 septembrie 1997)

Drept la replică

În ultimul număr al revistei „22”, unul dintre cititorii dumneavoastră – d-l Lucian Leahu din București – a făcut unele considerații cu privire la „cazul Valerian Stan”. Inexactitățile cuprinse în comentariul său mă obligă să fac câteva precizări.

D-l Leahu îmi impută că în calitate de „funcționar guvernamental” aș fi „nesocotit o înțelegere politică și dispozițiile primului ministru”. Mărturisesc cu toată onestitatea de care sînt capabil că nu am avut niciodată cunoștință de nici o înțelegere politică de natură să-mi fi impus o altă conduită decît cea pe care am avut-o pe timpul cît m-am aflat la conducerea Departamentului de Control al Guvernului. Tonul pe care d-l Leahu îmi face acest reproș indică o anume certitudine a sa că o asemenea înțelegere a existat cu adevărat. Nu exclud cu totul această ipoteză, însă mă văd silit să repet că eu nu am avut și nu am știință de vreo înțelegere care să-mi fi impus – dacă înțeleg bine sensul obiecțiilor d-lui Leahu – să evit verificările vizînd demnitarii care aparțin actualei coaliții de guvernare. În același timp, nu este mai puțin adevărat – și trebuie să spun și lucrul acesta – că dacă o „înțelegere politică” de genul celei despre care vorbește d-l Leahu ar fi existat, aș fi găsit-o incompatibilă cu rosturile Departamentului de Control al Guvernului și, în consecință, probabil, nu aș mai fi primit să conduc această instituție. Cît privește „nesocotirea dispozițiilor primului ministru”, nu au existat dispoziții ale primului ministru pe care să le fi încălcat. Lucrul acesta l-am mai spus în public în câteva rînduri, iar faptul că d-l Ciorbea – vizat în modul cel mai direct de afirmația mea – nu l-a amendat niciodată, mi se pare că funcționează destul de convingător în favoarea mea.

D-l Lucian Leahu mai reproșează Departamentului de Control și că a acordat o atenție exagerată neregulilor pe care unii demnitari (cîteva zeci, totuși) le-au comis atunci cînd și-au atribuit locuințe, în dezacord cu dispozițiile legale și sfidînd adeseori indigența concetățenilor lor. Și toate acestea în timp ce – spune d-l Leahu – „sutele de cazuri de corupție majoră se plimbă prin birourile procurorilor și sălile de tribunal, așteptînd de ani de zile o sentință”. D-l Leahu nu înțelege nici de ce Departamentul de Control al Guvernului, în loc să se ocupe de „diversiunea” vilelor demnitarilor, nu sancționează „arbitrariul unor parlamentari care dispun după bunul plac de spații hoteliere plătite pe banii, contribuabililor”.

Mă număr printre cei care cred – în dezacord total cu cititorul dumneavoastră – că dobîndirea de locuințe de către demnitari prin abuzuri și falsuri este o chestiune de o gravitate specială, de care Departamentul de Control al Guvernului trebuie să se ocupe cu toată seriozitatea. În sensul acesta sînt și competențele pe care legea le conferă unui asemenea organ de specialitate al administrației centrale, constituit în înțelesul art. 115(2) din Constituția României. Nu înțeleg de aceea de ce d-l Leahu crede că acțiunile Departamentului de Control au fost o diversiune. În sfîrșit, ar fi interesant de aflat după care logică o instituție administrativă cum este Departamentul de Control al Guvernului trebuie să se ocupe – așa cum i-o cere implicit cititorul dumneavoastră – de buna funcționare a autorității judecătorești ori de legalitatea cheltuielilor pe care le fac membrii legislativului.

Valerian Stan

(Revista „22”, 7-13 octombrie 1997)

Precizare

Săptămîna trecută a fost pentru a patra sau a cincea oară, în nici două luni, cînd d-l Andrei Cornea a publicat în revista „22” comentarii care mă vizează în modul cel mai direct. Mă văd silit să vă rog să publicați și punctul meu de vedere.

Nu am de gînd să răspund calificativelor pe care d-l Cornea mi le atribuie: „Saint-Just de carton”, „comportament frivol”, „cruciat al dreptății persecutate” ș.c.l. Voi răspunde, în schimb, uneia din acuzele foarte precise pe care d-l Cornea mi le aduce și în cuprinsul ultimului său editorial: aceea că din „înfrigurarea ieșirii la lumina rampei” (un delir bahic în care, spune el, „se pierde și rușine, și minten aș fi acordat o atenție exagerată unor fapte minore - „apartamentul d-lui Băsescu, de pildă”).

Am mai spus-o în cîteva rînduri (niciodată, însă, pînă acum pentru cititorii dv.): pe timpul celor opt luni cît m-am aflat la conducerea Departamentului de Control al Guvernului, am dispus și coordonat zeci de verificări, în cazuri dintre cele mai complexe și mai grave: dobîndirea ilicită, de către unii demnitari și funcționari publici, de terenuri agricole; nereguli în activitatea unor ministere și a Secretariatului General al Guvernului; falsificarea unor hotărîri de guvern; abuzuri în activitatea unor instituții ale administrației publice locale; nereguli financiare dintre cele mai serioase la flota maritimă comercială, la unele instituții bugetare, la Televiziunea publică, la Secretariatul de Stat pentru Revoluționari, la Spitalul Militar Central etc. Dosarul caselor demnitarilor a fost și el, alături de cele amintite aici, una dintre preocupările Departamentului de Control.

El nu a fost, însă, un capriciu al cuiva. Parlamentul României a hotărît ca Guvernul să soluționeze cazul acesta, iar Departamentul de Control nu a făcut altceva decît să se conformeze deciziei Legislativului. În al doilea rînd, acest dosar nu înseamnă numai „apartamentul d-lui Băsescu”. Aproape 200 de demnitari – între care se află, este adevărat, și d-l Băsescu – și-au obținut locuințele prin tot felul de abuzuri și falsuri.

Este acesta un lucru minor, căruia șeful Departamentului de Control al Guvernului i-a acordat „o atenție exagerată”? Unde altundeva, în lumea civilizată, asemenea situații nu sînt lămurite pînă în cele mai mici detalii ? Unde altundeva șeful Departamentului de Control al Guvernului mai este pus la zid pentru că a încercat să restabilească legalitatea și pentru că, pentru asta, s-a bucurat de solidaritatea presei ?

Valerian Stan

(Revista „22”, 14-20 octombrie 1997)

Doamnei Gabriela Adameșteanu,
Redactor-șef al revistei „22”

În numărul 3 din anul acesta al revistei „22”, într-o cronică a recente crize guvernamentale, d-l Iulian Anghel consemnează, în dreptul lunii august 1997, că „la 27 august, Valerian Stan este demis la cererea ultimativă a PD; într-un raport anterior, șeful Corpului de Control îi acuza direct, de această dată, pe câțiva demnitari PD (...) de ocupare abuzivă a vilelor de protocol în care locuiesc” și că „la 29 august, Convenția Națională a PD hotărăște rămânerea în coaliție în ciuda atacului lui Valerian Stan”.

În legătură cu aceste mențiuni, vă rog să aveți bunăvoința să publicați următoarele două observații:

1. Nu înțeleg de ce crede d-l Iulian Anghel că atunci când am constatat și am consemnat abuzurile locative ale patru demnitari ai PD (alături de alții, câțeva zeci, cei mai mulți de la PDSR, dar și de la alte partide din actuala coaliție) am comis un atac la adresa acestui partid și nu admite că mi-aș fi făcut pur și simplu datoria - așa cum îmi impuneau statutul Departamentului de Control al Guvernului și Hotărârea Parlamentului României nr. 11/1996 (privind soluționarea dosarului „Apartamentul”).

2. Vorbind despre Convenția Națională a PD din 29 august, unde s-a hotărât rămânerea în coaliție, „în ciuda atacului lui Valerian Stan”, d-l Iulian Anghel pare că vrea să-și convingă cititorii despre toleranța generoasă a PD, care, nu-i așa, deși atacat de partenerii de guvernare, se sacrifică pentru binele comun.

În realitate, aici nu este vorba decât despre o inconsecvență logică a d-lui Anghel, care, cu numai câțeva rînduri mai sus, consemnează că la 27 august – înainte cu două zile de Convenția Națională a partidului, deci – „Valerian Stan a fost demis la cererea ultimativă a PD”. Așadar, partidului d-lui Roman i se dăduse deja (în urma unui șantaj rușinos) satisfacția maximă – demiterea celui care își permisesese să denunțe abuzurile demnitarilor săi. De aceea a rămas PD în coaliție și nu din altruismul pe care pare a ni-l sugera d-l Anghel în cronica sa.

Valerian Stan

(Revista „22”, 3-9 februarie 1998)

Redacției revistei „22”

Vă rod să aveți bunăvoința să publicați observațiile de mai jos la comentariul cu care domnul Eugen Uricaru m-a vizat în numărul precedent al revistei, în sensul că „debarcarea” mea de la conducerea Departamentului de Control s-a făcut „pentru că miza pusă în joc de domnul Stan era prea mică, povestea cu casele a devenit caraghioasă – domnul Petre Roman stătea într-o casă de protocol, și într-o casă de protocol trebuia să stea și stă (bănuiesc) pentru că este președintele Senatului României”. Domnul Uricaru susține - urmărind șirul cererilor de aceeași natură ale PD - că în cazul cererii de demitere a domnului Ciorbea încetineala reformei și incapacitatea managerială sînt doar pretexte, PD dorind în realitate să împiedice cercetările care îi vizează pe unii „membri marcanți” ai acestui partid; aici domnul Uricaru numește, în sprijinul demonstrației sale, dosarul „dezastrului flotei”.

Observațiile mele la acest comentariu sînt următoarele:

1. Oriunde într-o lume normală și pentru orice comentator onest și riguros o „poveste” precum cea „cu casele” de care s-a ocupat și Departamentul de Control al Guvernului nu poate fi o „poveste caraghioasă”. Și asta pentru că în povestea „cu casele” - adevărată, știți prea bine lucrul ăsta, domnule Uricaru - se povestește despre abuzurile locative a zeci de înalți demnitari publici, dintre care patru aparținînd Partidului Democrat. În cazul domnului Petre Roman (în legătură cu care atunci cînd scrie ce scrie domnul Uricaru este la fel de culpabil și dacă-l cunoaște, și dacă nu-l cunoaște), Departamentul de Control nu s-a mai oprit și la lipsa de îndreptățire legală cu care domnul Roman a ocupat mai bine de cinci ani locuința pe care o ocupă și astăzi. Deși, riguros vorbind, ar fi trebuit să facă și lucrul acesta, pentru că în perioada octombrie 1991 – decembrie 1996 (cînd a devenit „președintele Senatului României”) el nu a ocupat nici o funcție care să-i fi conferit un asemenea drept locativ. Dar, repet, nu aceasta a fost problema.

Departamentul de Control - asumîndu-și, iată, riscul de a deveni caraghios - a consemnat că în anul 1990, în calitate de prim-ministru, domnul Petre Roman și-a autoatribuit, cu încălcarea legislației locative, vila din strada Gogol nr. 2 și că prin patru hotărâri de guvern (emise în nume propriu, fără a le prezenta Guvernului pentru a fi discutate și aprobate) a atribuit mai multe imobile și importante suprafețe de teren în București unor oameni de afaceri precum Ion Țiriac, Agop Kirmizyan și Costică Gavrilă. Tot domnul Roman, și tot cu încălcarea legii, a repartizat o serie de vile unor persoane neîndreptățite: Dan Petrescu (reprezentantul Grupului „Ion Țiriac”), Bujor Sion, Ion Țiriac (pentru obținerea acestei vile domnul Ion Țiriac a „donat” în prealabil fiului său vila pe care o deținea în proprietate). Sînt acestea lucruri derizorii? Îi este permis unui prim-ministru un asemenea comportament? Este asta o poveste caraghioasă?

2. Mă miră că domnul Uricaru nu știe că dosarul „dezastrului flotei” a fost cel deal doilea motiv, nemărturisit (sau poate chiar primul), pentru care PD a cerut demiterea mea. Este de mult de notorietate că la începutul lui 1997 am dispus constituirea unei comisii guvernamentale care a verificat o parte a activității din companiile flotei maritime. În luna august a anului trecut, rezultatele verificării erau consemnate într-un prim act de constatare: în asocierea CNM PETROMIN din Constanța cu grupul norvegian TORVALD-KLAVENESS și în alte operații (din primul ministeriat al domnului Băsescu) se produsese nereguli cifrate la aproape 300 de milioane de dolari.

La numai câteva zile după aceasta, exploatînd și momentul de agitație produsă de noile investigații făcute în dosarul „Apartamentul”, PD a cerut și a obținut demiterea mea.

Teoretic vorbind, nu-i cu totul exclus - deși, recunosc, nu prea văd legătura - ca atunci cînd a cerut demiterea premierului Ciorbea, PD să se fi gîndit și la dosarul „dezastrului flotei”. Mă rog, se poate să fie așa. Dar se poate și să nu fie. Judecînd după impreciziile textului, este evident că domnul Uricaru și-a permis un număr prea mare de supoziții. Mai puțin transigent cu sine însuși, cred că domnul Uricaru ar fi evitat să spună cititorilor o poveste atît de caraghioasă ca aceea din comentariul său de săptămîna trecută.

Valerian Stan

(Revista „22”, 17-23 februarie 1998)

Pe marginea unui abuz

Redacției Curentul

În legătură cu unele afirmații pe care dl Bogdan Teodorescu le-a făcut, în numărul din 24 martie al cotidianului Curentul, cu privire la demiterea mea din funcția de șef al Departamentului de Control al Guvernului (D.C.G.) aș vrea să fac următoarele precizări:

1. „Începerea pe cont propriu” a verificărilor în legătură cu neregulile comise de unii demnitari în obținerea de locuințe a fost în acord deplin cu prevederile Deciziei nr. 10/1995 a primului-ministru privind organizarea și funcționarea D.C.G, acest Departament putând organiza și „din proprie inițiativă” verificările ținând de competența sa. Raportul întocmit la încheierea verificărilor includea principalele constatări ale Comisiei parlamentare „Apartamentul” și ale D.C.G., atât dinaintea mandatului meu, cât și din cele opt luni cât eu m-am aflat la conducerea Departamentului. Documentul era o sinteză prin care D.C.G. prezenta Guvernului României o stare de lucruri de o gravitate specială și prin care propunea o serie de măsuri pentru restabilirea legalității. Toate informațiile cuprinse în acest document sunt de interes public, în înțelesul art. 31 din Constituția României, iar prin aducerea lor la cunoștință publică nu am încălcat nici o dispoziție legală, așa cum insinuează în textul său dl Bogdan Teodorescu.

2. În perioada în care m-am aflat la conducerea Departamentului am organizat și condus - contrar celor susținute de dl Teodorescu - și o serie întreagă de alte verificări, dintre care amintesc pe cele de la: Flota Maritimă Comercială, Societatea Română de Televiziune, Ministerul Agriculturii (în legătură cu atribuirea ilegală de terenuri agricole unor demnitari și funcționari publici), Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” (inclusiv într-un caz în care am constatat indicii ale vânzării unui imobil către o societate comercială prin falsificarea unei hotărâri de Guvern), Spitalul Militar Central, Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor, Ministerul de Interne (în legătură cu nereguli la admiteri, transferuri de elevi, precum și cu deturnarea sumei de aproape 1 miliard de lei, destinată sinistraților din Munții Apuseni), Secretariatul General al Guvernului (în legătură cu cheltuirea sumei de aproape 6 milioane de dolari pentru tipărirea unor albume publicitare), Fondul „Libertatea”, RENEL, Regia Autonomă LOCATO, M.Ap.N. (în legătură cu organizarea sistemului de transmisiuni al armatei) și în multe alte cazuri, îndeosebi de nereguli și abuzuri comise de funcționari ai administrației publice locale.

3. Nici unul dintre cei care au hotărât în vara anului trecut demiterea mea (inclusiv secretarul de stat de atunci, Bogdan Teodorescu) nu a fost în măsură să-și motiveze decizia printr-un text de lege (pe care eu să-l fi încălcat prin activitatea mea și care să-i fi îndreptățit să ia măsura pe care au luat-o). Iar acest fapt este de natură să califice actul lor ca un abuz.

4. Fără nici o ranchiună, dar dacă tot a ajuns la vremea eseurilor despre Guvernul din care a făcut parte, poate că dl Teodorescu va explica cititorilor „Curentului” cum se face că activitatea Departamentului de Informații Publice, pe care l-a condus o bună bucată de timp, este apreciată unanim drept cea mai nefastă componentă a guvernării Ciorbea.

Valerian Stan

(Curentul, 26 martie 1998)